

අපිට පොතොර - අපිම හදමු

වාණිජ කොමිපොස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

2021

පෙරවදන

අප රටෙහි පමණක් නොව මුළු ලෝකයෙහි කෘෂි කර්මාන්තය ස්වභාවික යෙදවුම් මත රැඳී පැවති පරිසර පද්ධතිය හා බද්ධ වූ ක්‍රියාවලියක් විය. කාර්මික විප්ලවයෙන් පසු වැඩිවන ජනගහනයට අවශ්‍ය ආහාර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීම සඳහා නවීන තාක්ෂණය යොදා ගැනීමත් සමඟ ස්වභාවික පරිසර පද්ධතිය හා බද්ධව පැවති කෘෂි කර්මාන්තයට කෘත්‍රීම මුහුණුවරක් ලැබුණි. මෙම ක්‍රියාවලිය හරිත විප්ලවයත් සමඟ ඉතා සීඝ්‍රයෙන් ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත විය. ඒ සමඟම විවිධ වූ කෘෂි රසායන වගා බිම් ආක්‍රමණය කරන ලදී. රසායනික පොහොර ඒ අතර ප්‍රධාන විය. මෙය කෙතරම් ප්‍රචලිත වූවාද කිවහොත් තම වගාවන් රසායනික පොහොර පමණක් යොදා සිදු කිරීමට වගාකරුවන් පෙළඹුණි.

නමුත් කෙටි කලකින් රසායනික පොහොර පමණක් භාවිතා කර හොඳ අස්වැන්නක් ලබා ගත නොහැකි බවත් නැවත වතාවක් කාබනික පොහොර ඇතුළු ස්වභාවික යෙදවුම් වෙත ගමන් කළ යුතු බවත් මිනිසා ඉතා හොඳින් අවබෝධ කර ගන්නා ලදී. මේ සඳහා සුදුසු විවිධ වර්ගයේ කාබනික පොහොර වර්ග රාශියක් ලොව පුරා භාවිතයේ ඇත. ඒ අතරින් කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනී.

අප රටෙහි ද බහුලව ම භාවිතා වන සහ පහසුවෙන්ම නිෂ්පාදනය කළ හැකි කාබනික පොහොර වර්ගය වන්නේ කොම්පෝස්ට් පොහොරයි. කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය අවම තාක්ෂණයක් භාවිතා වන කුඩා පරිමාණයේ සිට අති නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා වන මහා පරිමාණය දක්වා පුළුල් පරාසයක විහිදී පවතින නිෂ්පාදන කර්මාන්තයකි.

වර්තමානය වන විට අප රටෙහි කොම්පෝස්ට් පොහොර සඳහා හොඳ ඉල්ලුමක් බිහි වී තිබේ. ඒ සඳහා ප්‍රමිතියෙන් යුතුව කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීම සඳහා අවශ්‍ය කරන තාක්ෂණික දැනුම පොහොර නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රජාව වෙත ලැබීමට සැලැස්වීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. මෙම ග්‍රන්ථය සම්පාදනය කිරීමේ අරමුණ එම ඉල්ලීම සපුරාලීම වන අතර මෙමඟින් කෘෂිකාර්මික අමුද්‍රව්‍ය භාවිතා කර ව්‍යාපාරික වශයෙන් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය සියළුම තාක්ෂණික කරුණු ඉතා සරලව ඉදිරිපත් කර ඇත. බොහෝ ස්ථානවල වර්ණ ජායාරූප යොදා ගැනීමෙන් අපේක්ෂා කරනුයේ ග්‍රන්ථය පරිශීලනය කරන්නාට කරුණු ඉතා පහසුවෙන් අවබෝධ කර ගැනීමට සැලැස්වීමයි.

මෙම ග්‍රන්ථය සංස්කරණය කිරීම සඳහා තම වටිනා දැනුම හා කාලය කැප කළ සංස්කරණ මණ්ඩලයටත් ප්‍රකාශන කළමනාකරණය සහ මුද්‍රණය කළ ජාතික කෘෂි තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයේ අධ්‍යක්ෂ ඇතුළු සියළුම කාර්ය මණ්ඩලයට විශේෂ ස්තූතිය පුද කර සිටිමි. එමෙන්ම විවිධ ආකාරයෙන් සහයෝගය දැක්වූ මාකදුර නිරසර කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේ අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ඇතුළු සියළුම කාර්ය මණ්ඩලයේ සහයෝගය කෘතඥතාවේදී සිහිපත් කර සිටිමි. මෙම ග්‍රන්ථය රට තුළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය හා භාවිතය ඉහළ යාමට පිටුවහලක් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමි.

යසර ප්‍රදීප් රණසිංහ
සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (සංවර්ධන)

පටුන

1. හැඳින්වීම	5
2. කොමිටේ පොතෙහි විකල්ප ක්‍රම අරමුණු	11
3. කොමිටේ පොතෙහි විකල්ප ක්‍රමයේ ආරම්භ කිරීම	21
4. කොමිටේ පොතෙහි විකල්ප ක්‍රමයේ ක්‍රම	26
5. අලෙවිය සඳහා කොමිටේ පොතෙහි සැකසීම	49
6. අගය එකතු කළ කොමිටේ පොතෙහි ආශ්‍රිත විකල්ප ක්‍රම	54
7. ප්‍රමිතියන් යුතු කොමිටේ පොතෙහි වල විකල්ප ක්‍රම තත්ත්වයන්	56

1. හැඳින්වීම

බෝග වගාවේදී රසායනික පොහොර භාවිතය නිසා ඇති වන පාරිසරික, ආර්ථික හා සෞඛ්‍යමය ගැටළු හඳුනාගැනීමත් සමඟ නූතන කෘෂිකර්මාන්තය කාබනික පොහොර ආශ්‍රිත යෙදවුම් වෙත හැඹුරු වීමේ විශාල ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබෙයි. අප රටෙහි අඩුම තාක්ෂණික ක්‍රමයන් යටතේ සාර්ථකව නිෂ්පාදනය කරගත හැකි කාබනික පොහොර වර්ගය වන්නේ කොම්පෝස්ට් පොහොරයි. එය බොහෝ ජෛව පොහොර වල ප්‍රධාන මාධ්‍ය ද වෙයි.

සංකීර්ණ කාබනික ද්‍රව්‍ය (සත්ත්ව හා ශාක ද්‍රව්‍ය) මත පිවිත් ක්‍රියා කිරීමෙන් නිෂ්පාදනය වූ සැලකිය යුතු මට්ටමින් ශාක පෝෂණ අඩංගු සරල කාබනික සංයෝගය කොම්පෝස්ට් ලෙස හඳුන්වයි. වගා බිම් වෙත ශාක පෝෂණ ලබාදීමේ අරමුණින් භාවිතා වන බැවින් මෙම සරල කාබනික සංයෝගය කොම්පෝස්ට් පොහොර ලෙස නම් කර ඇත. සත්ත්ව හා ශාක ද්‍රව්‍ය විශෝජනය කර කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පරිවර්තනය කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

හොඳින් සැකසූ කොම්පෝස්ට් පොහොර තුළ සරල කාබනික ද්‍රව්‍ය, පිටි සහ අපිටි ක්ෂුද්‍ර පිටිත් අඩංගු වෙයි. එමෙන්ම ශාක පෝෂක ද සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩංගුව ඇත.

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කෘෂි කර්මාන්තයට, පරිසරයට හා රටේ ආර්ථිකයට ප්‍රයෝජන ගණනාවක් ලබාදෙන කර්මාන්තයකි.

කෘෂිකාර්මික වාසි

- අර්ධ වශයෙන් විශෝජනය වූ කාබනික පොහොරක් බැවින් කොම්පෝස්ට් පොහොර වල අඩංගු ශාක පෝෂක පහසුවෙන් ශාක වලට ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. එනම් අන්තර්ගත පෝෂ්‍ය පදාර්ථ සැලකිය යුතු ලෙස ද්‍රාව්‍ය තත්ත්වයේ පවතියි.
- පිදුරු, කොළ පොහොර, ගොම වැනි කාබනික අමුද්‍රව්‍ය වලට වඩා භාවිතා කළ යුතු කොම්පෝට් ප්‍රමාණය අඩුය. එම නිසා භාවිතය, ප්‍රවාහනය හා ගබඩා කර තබා ගැනීම පහසුය.
- රසායනික පොහොර පමණක් යෙදීමෙන් පසට ප්‍රධාන වශයෙන් ලැබෙන්නේ නයිට්‍රජන්, පොස්පරස් හා පොටෑසියම් ශාක පෝෂක පමණය. නමුත් කොම්පෝස්ට් පොහොර බෝග සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රධාන මූලද්‍රව්‍ය, ද්විතියික මූලද්‍රව්‍ය සහ අංශුමාත්‍ර මූලද්‍රව්‍ය සියල්ල සපයයි. එනම් ශාක පෝෂක සමතුලිතව ලබා දෙයි.
- කොම්පෝස්ට් පොහොර පසෙහි ක්ෂුද්‍ර පිටිත්ගේ ගහනය සහ ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි කරයි. එම පිටිත් වායුගෝලීය නයිට්‍රජන් හිර කර පසට ලබාදෙන අතරම පසෙහි ඇති ඛනිජ විශෝජනය කර ඒවායේ අඩංගු පොටෑසියම්, කැල්සියම්, පොස්පරස් වැනි පෝෂක ශාක වලට ලබාගත හැකි තත්ත්වයකට පත් කරයි.
- එමගින් අපට නිතකර ගැඩවිලුන් වැනි පාංශු මහා පිටිත්ගේ ගහනය හා ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි කරයි.

කොම්පෝස්ට් පොහොර පස තුළදී තවදුරටත් විශෝජනය වී පසෙහි හියුමස් හා වෙනත් කළුල ප්‍රමාණය වැඩිකර, පසෙහි කැටයන හුවමාරු ධාරිතාවය වැඩි කරවයි. එමගින් ශාක පෝෂක මූල මණ්ඩල කලාපයන් බැහැර යාම අඩු වෙයි.

- පසෙහි සවිවරතාවය වැඩි කරවයි.
එමගින් පසෙහි වාතාශ්‍රය දියුණුවනවා මෙන්ම බෝග මුල් වර්ධනය ද පහසු කරයි.
- එය පාංශු ස්වාරක්ෂකයක් ලෙස ක්‍රියා කර පසෙහි අම්ල - භෂ්මතාවය වෙනස් වීම පාලනය කරමින් ශාක වලට හිතකර ප්‍රතික්‍රියා තත්ත්වයක් පස තුළ නිර්මාණය කරයි.
- පාංශු ජලය රඳවා ගැනීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම කොම්පෝස්ට් පොහොර මගින් සිදුකරන තවත් වැදගත් මෙහෙවරකි. මෙහි අඩංගු කාබනික ද්‍රව්‍ය මගින් පාංශු තෙතමනය හොඳින් ආරක්ෂා කරයි. කොම්පෝස්ට් පොහොර වලට එහි බරට සාපේක්ෂව කිහිප ගුණයක ජල ප්‍රමාණයක් අවශෝෂණය කර රඳවා තබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත.
- කොම්පෝස්ට් පොහොර පාංශු බාදනයට විරුද්ධව පසේ ආරක්ෂකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි. එහි අඩංගු කාබනික ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් සංයෝග බන්ධනකාරක ලෙස ක්‍රියාකර පස් අංශු එකිනෙක බඳවා තබා ගැනීමෙන් පාංශු බාදනයට එරෙහිව ප්‍රතිරෝධයක් ගොඩ නංවයි. එමෙන්ම අපවහන ජලය අවශෝෂණය කර ගැනීමත් අපවහනය වන ජල ප්‍රමාණය අඩු කරයි.

- කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී වල් පැළෑටි වල බීජ සහ පළිබෝධකයින් විනාශ වන බැවින් වෙනත් කාබනික ද්‍රව්‍ය යෙදීමේදී මෙන් වල් පැළෑටි, හා පළිබෝධ බෝවීමක් සිදුනොවෙයි.
- කෘෂිකාර්මික අපද්‍රව්‍ය හා වල් පැළෑටි හොඳින් කළමනාකරණය වන බැවින් බෝග වගාවේ රෝග හා පළිබෝධ පාලනය පහසු වෙයි.
- රසායනික පොහොර භාවිතා කිරීමේදී කොම්පෝස්ට් පොහොර සමඟ මිශ්‍රකර යෙදීම මගින් යෙදිය යුතු රසායනික පොහොර ප්‍රමාණය අවම වන අතරම රසායනික පොහොරවල කාර්යක්ෂමතාවය ද ඉහළ නංවා ගත හැකිය.

ආර්ථික වාසි

- ගොවි මහතාටම නිෂ්පාදනය කර භාවිතා කළ හැකි බැවින් වගාව සඳහා යන වියදම ඉතිරි වෙයි. එමගින් වැඩි ලාභයක් ලබාගත හැකිය.

වගා භූමියක් තුළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කරන අවස්ථාවක්

- අපද්‍රව්‍ය සඳහා ව්‍යාපාරිකය වටිනාකමක් ලැබෙයි.
- රසායනික පොහොර ආනයනය සඳහා යන විදේශ විනිමය ඉතිරි වෙයි.
- ව්‍යාපාරික වශයෙන් කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනයේදී ඒ ආශ්‍රිතව දේශීය කාර්මාන්ත බිහි වී රැකියා අවස්ථා උදාවන අතරම අප රටෙහි මුදල් රට තුළම සංසරණය වෙයි.
- කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනයට අමුද්‍රව්‍ය ලබාදෙන ආයතන සඳහා ආර්ථික ප්‍රතිලාභ හිමිවෙයි. විශේෂයෙන්ම කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සිදුකරන ආයතනයන්ගේ ඉවතලන සත්ව හා ශාක අපද්‍රව්‍ය කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනයට යොමුකිරීමෙන් අදාළ ආයතන වලට අමතර ආදායමක් ලැබෙන අතර ම අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය යන විශාල මුදල් ප්‍රමාණය ද ඉතිරි වෙයි.
- ව්‍යාපාරික වශයෙන් විශාල ප්‍රමාණයෙන් කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනයේදී ප්‍රවාහන සේවා සපයන්නන්, සිල්ලර අලෙවිකරුවන්, කාර්මික බෝග නිෂ්පාදකයින් වැනි ආශ්‍රිත සේවා දියුණු වන බැවින් සෘජු හා වක්‍ර රැකියා අවස්ථා රාශියක් ඇති වෙයි.
- ගිනි තෘණ, ප්‍රජන් පබර, සැල්විනියා වැනි ආක්‍රමණශීලී වල් පැළෑටි කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනයට යොදා ගැනීමෙන් එම වල් පැළෑටි පාලනයට යන මුදල ඉතිරි වෙයි. එමෙන්ම එම වල් පැළෑටි මගින් සිදුවන ආර්ථික හානි ද අවම වෙයි.
- කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා කෘෂිකාර්මික හා නාගරික අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමෙන් එම අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා

යන විශදම ඉතිරි වෙයි.

- නාගරික අපද්‍රව්‍ය කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනයට සෘජුව යෙදීමේදී එම අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීමකට ලක් කළයුතු බැවින් කාර්මික නොවන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිවක්‍රීකරණයට යොමු කිරීමෙන් අමතර ආදායමක් උපයා ගත හැකිය.

පාරිසරික වැදගත්කම

- කෘෂිකාර්මික හා නාගරික පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීමට හැකිවීම
- පරිසරය හා භූගත ජලය දූෂණය පාලනය වීම
- ආක්‍රමණශීලී වල් පැළෑටි පාලනය වීම
- අපද්‍රව්‍ය වල අන්තර්ගත වල් පැළෑටි බීජ හා රෝගකාරක විනාශ වීම නිසා ඒවා තවදුරටත් ව්‍යාප්තිය සිදු නොවීම
- මැස්සන්, මදුරුවන් වැනි මිනිසාට අහිතකර ජීවීන් අපද්‍රව්‍ය මත වර්ධනය පාලනය වීම

අප රට තුළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට ඇති විභවය

වෙළඳපොළ ඉල්ලුම

කාබනික පොහොර භාවිතයේ වැදගත්කම මෙරට ගොවි ජනතාව විසින් හඳුනා ගැනීම. රජය විසින් රසායනික පොහොර ආනයනය සීමා කිරීම සහ රසායනික පොහොර සහනාධාරය වෙනුවට කාබනික පොහොර සහනාධාරයක් දීම වැනි සාධක නිසා කොම්පෝස්ට් පොහොර සඳහා හොඳ වෙළඳපොළක් නිර්මාණය වී ඇත.

අමුද්‍රව්‍ය පහසුවෙන් ලබාගත හැකි වීම

- පිදුරු, දහයියා, කෙසෙල් කඳුන්, බඩඉරිඟු කඳුන්, අන්නාසි වැනි බෝග අවශේෂ රාශියක් විශාල ප්‍රමාණයෙන් අප රටෙහි නිපදවන අතර මෙම සියලුම බෝග අවශේෂ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා කළ හැකිය.

මෙවැනි බෝග අවශේෂ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට අමුද්‍රව්‍ය ලෙස යොදා ගත හැකිය

- වැඩි කාලයක් වර්ෂාපතනය ලැබෙන සර්ව කලාපීය රටක් වන අප රටෙහි කොළ පොහොර නිතරම ලබා ගැනීමේ විභවය ඇත. වගා බිම් වල, වැට මායිම් වල, පාරවල්

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

දෙපස, වගා නොකෙරෙන ඉඩම් වල (රක්ෂිත නොවක ලඳු කැලෑ) ආදියෙහි ග්ලිරිසිඩියා, වල් සූරියකාන්ත, ගිනි තෘණ ආදී ශාක වලින් නොමිලේම කොළ පොහොර ලබාගත හැකිය. එමෙන්ම ග්ලිරිසිඩියා, වල් සූරියකාන්ත වැනි ශාක වර්ග වෙනත් බෝග වගා කළ නොහැකි ස්ථාන වල වගා කර කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය සඳහා යොදාගත හැක.

වැට මායිම් වල ඇති ග්ලිරිසිඩියා, වල් සූරියකාන්ත වැනි ශාක කප්පාදු කර කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට පහසුවෙන් භාවිතා කළ හැකිය

ගිනි තෘණ වැඩුණු ලඳු කැලෑවක් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට හොඳ අමුද්‍රව්‍ය සපයයි

ඉඩකඩ පහසුකම්

- අප රටෙහි බොහෝ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල ප්‍රයෝජනයට නොගන්නා ලද කැළෑ සහිත ඉඩම් දක්නට ලැබෙයි. මෙම ඉඩම් ප්‍රයෝජනවත් ලෙස කළමනාකරණය කරන්නේ නම් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ස්ථාන බවට පහසුවෙන් පරිවර්තනය කරගත හැකිය.

මෙවැනි භූමි කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ස්ථාන ලෙස භාවිතා කළ හැකිය

- අප රටෙහි පොල් වගා බිම් වල අතුරු බෝග වගා නොකරන්නේ නම් 75% පමණ භූමි ප්‍රමාණයක් ඉතිරි වෙයි. මෙම ඉතිරි භූමිය ප්‍රයෝජනයට ගෙන කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ස්ථාන පිහිටුවීමට ද පොහොර නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම සඳහා සත්ව පාලනය සිදු කිරීම සහ කොළ පොහොර ලබාගත හැකි ග්ලිරිසීඩියා, වල් සූරියකාන්ත වැනි බෝග වගාවට ද යොදා ගත හැකිය.

පොල් ඉඩමක ග්ලිරිසීඩියා වගා කර ඇති ආකාරය

කෘෂිකර්ම දැනුවත්වීම

- දුර්වල පස, ජලය නොමැතිකම ආදී කරුණු නිසා ආර්ථික වගාවක් සිදු කළ නොහැකි ආන්තික වගාබිම් අප රට පුරාම විහිදී ඇත. මෙවැනි බිම් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ඒකක ස්ථාපනය කිරීම සඳහා භාවිතා කිරීමට සුදුසුය.

තාක්ෂණික දැනුම

- කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව සහ අප රටෙහි විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතිය තුළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය හා එහි ප්‍රමිතිය ඉහළ ගැන්වීම පිළිබඳව පර්යේෂණ රාශියක් සිදුකර ඇති අතර තවදුරටත් පර්යේෂණ සිදුකරමින් පවතී. මෙම පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල ඉතා හොඳ ප්‍රමිතියෙන් යුතු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය දැනුම සපයයි.
- කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ මාකදුර තිරසාර කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය මඟින් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය පිළිබඳව පුහුණු වැඩසටහන් මුළු දිවයිනම ආවරණය වන පරිදි සිදුකරනු ලබයි. මෙම පුහුණු වැඩසටහන් මඟින් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුම නොමිලේම ලබා ගැනීමට අවස්ථාව ලබාදී ඇත.

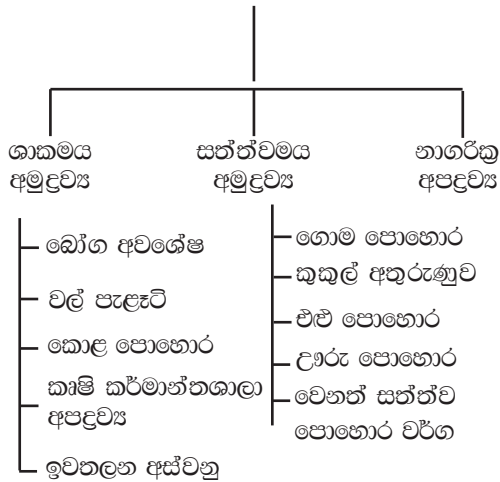

මාකදුර ආයතනයේ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය පුහුණු කරන අවස්ථාවක්

2. කොමිටිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදීමට සුදුසු අමුද්‍රව්‍ය

අප පරිසරයෙහි පවතින ජෛවීය සම්භවයක් සහිත ප්‍රධාන වශයෙන් කාර්මික සංයෝග අඩංගු ද්‍රව්‍ය කොමිටිපෝස්ට් පොහොර සෑදීම සඳහා යොදාගනු ලබයි. මෙම අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රධාන කාණ්ඩ කිහිපයකට වෙන්කර දැක්විය හැක.

කොමිටිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදීමට හැකි අමුද්‍රව්‍ය

මෙම අමුද්‍රව්‍ය අතරින් කොළ පැහැති ළපටි දඬු, ශාක පත්‍ර, ජලජ ශාක සහ සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය ඉක්මණින් කොමිටිපෝස්ට් බවට පත්කළ හැකි අතර දහසියා, වියළි කොළ, ලී කුඩු, වියළි බෝග අවශේෂ ආදී ද්‍රව්‍ය කොමිටිපෝස්ට් බවට පත්වීමට තරමක කාලයක් ගතවෙයි.

කොමිටිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයේ දී උසස් තත්වයේ පොහොර නිෂ්පාදන ගැනීම සඳහා අමුද්‍රව්‍ය ගණනාවක් මිශ්‍ර කර භාවිතා කිරීම වැදගත්ය.

ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය

ශාකමය සම්භවයක් සහිත කොමිටිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කළ හැකි සියලුම ද්‍රව්‍ය මෙම කාණ්ඩයට අයත් වේ. විවිධ ශාක කොටස් කොමිටිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කළ හැකි වුවත්, පත්‍ර හා ළපටි දඬු කොමිටිපෝස්ට් නිෂ්පාදනයට වඩාත් යෝග්‍ය වෙයි. කොළ පැහැති ශාක කොටස් වල සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් නයිට්‍රජන් අන්තර්ගත නිසා පහසුවෙන් දිරාපත් වීම සිදුවේ. බෝග අවශේෂ, කොළ පොහොර, වල් පැළෑටි ආදිය ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය යටතට ගත හැකිය.

බෝග අවශේෂ

අප වගාකරන බෝග ශාක වලින් ආර්ථික අස්වැන්න ලබාගත් පසු ඉතිරිවන සියලුම (රෝග වලින් තොර) කොටස් කොමිටිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කිරීමේ විභවය පවතී. එමෙන්ම බෝග ශාක කප්පාදු කිරීමේදී ඉවත් කරනු ලබන කොළ අතු ආදිය ද හොඳ අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස භාවිතා කළ හැක. කොමිටිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයේදී බෝග අවශේෂ වල නිබිය හැකි සමහර රෝගකාරක හා පළිබෝධකයින් විනාශ වීම ද සිදුවේ. පිදුරු, කෙසෙල් කඳුන් වැනි බෝග අවශේෂ තුළ පොටෑසියම් පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ද, රනිල කුලයේ බෝග අවශේෂ තුළ නයිට්‍රජන් හා පොටෑසියම් පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ද සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අන්තර්ගතව ඇත.

පිඳුරූ

බඩඉරඟු අවශේෂ

කෙසෙල් කඳුන්

අත්නායි අවශේෂ

කප්පාදු කළ බෝග ශාක අවශේෂ

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කල හැකි බෝග අවශේෂ කිහිපයක්

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

බෝග අවශේෂ කිහිපයක අන්තර්ගත ශාක පෝෂක ප්‍රමාණය (වියළි බරට සාපේක්ෂව)

බෝග අවශේෂ	N %	P %	K %
පිළුරු	0.6	0.2	2.2
කෙසෙල් කඳුන්	1.5	0.24	3.1
බඩඉරිඟු	0.6	0.25	1.9

කොළ පොහොර

ග්ලිරිසිඩියා, ඉපිල් ඉපිල්, ගංසුරිය, වල් සුරියකාන්ත, සන්හෙමිප්, එරබදු, කැකුණ වැනි නිතර නිතර සිදුකරන කප්පාදුවට ඔරොත්තු දෙන වැඩි කොළඳුවක් ඇති ශාක වලින් කොළ පොහොර ලබාගත හැක. කෙසේ නමුත් මේ සඳහා ප්‍රදේශයේ සුලභ ඕනෑම ශාක වර්ගයක් භාවිතා කිරීමේ හැකියාව ඇත.

මෙවැනි ශාක වල පත්‍ර හා ළපටි දඬු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට වඩා සුදුසු වේ. විශේෂයෙන්ම රනිල කුලයේ ශාක වර්ග කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට වැදගත්ය.

කොළ පොහොර මගින් කොම්පෝස්ට් වලට සැලකිය යුතු නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණයක් ලබාදෙයි.

වගුව - කොළ පොහොර වර්ග කිහිපයක ප්‍රධාන ශාක පෝෂක ප්‍රමාණය (වියළි බරට සාපේක්ෂව)

ශාක වර්ගය	N %	P %	K %
ග්ලිරිසිඩියා	4.2	0.3	2.1
එරබදු	4.0	0.3	2.4
වල් සුරියකාන්ත	4.7	0.4	3.2
ගංසුරිය	3.4	0.3	2.2
සන්හෙමිප්	2.9	0.3	0.7
ඉපිල් ඉපිල්	1.5	0.2	2.2
පැණි තෝර	4.9	0.2	1.8
කැප්පෙටියා	3.5	0.3	2.1

ග්ලිරිසිඩියා සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ ගිනිතිරියා, වැටහිර, වැටමාර, මකුල, ලාඛිප්පා, නන්ඩි, වැට ඉනි, ඇල්බිසියා යන නාම වලින් හැඳින්වේ. මෙය රනිල ශාකයක් බැවින් වායුගෝලීය නයිට්‍රජන් තිර කර ශාක කොටස් වල අන්තර්ගත කර ගනියි. මේ නිසා ග්ලිරිසිඩියා වැදගත් කොළ පොහොරක් ලෙස සැලකේ. කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයේ දී ග්ලිරිසිඩියා (ශාක පත්‍ර හා කොළ පැහැති දඬු කොටස්) භාවිතා කිරීමෙන් ඉක්මණින් දිරාපත් වන අතර, ලැබෙන කොම්පෝස්ට් වල අන්තර්ගත නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වෙයි.

භිලිරසිච්චා

විල් සුරියකාන්ත

චරඳු

සන්තෝමස්

කොම්පොස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කල හැකි කොළ පොහොර කිහිපයක්

වල් පැළෑටි

කෘෂිකාර්මික ඉඩම් වල, මාර්ග දෙපස, මුඩු ඉඩම් වල සහ ජලාශ වල වැවෙන ගිනි තණ, වල් සූරියකාන්ත, ජපන් ජබර, සැල්විනියා සහ අනෙකුත් වල් පැළෑටි වර්ග සියල්ලම කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට සුදුසු අමුද්‍රව්‍ය වෙයි. ගිනි තණ වැනි තෘණ කුලයේ බොහෝ වල් පැළෑටි කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට සුදුසු වෙයි. ගිනි තණ ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන නිසා මෙන්ම ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශ වල දැක්වූ ලැබෙන නිසා එය කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කිරීමෙන් පරිසරය ද ආරක්ෂා වෙයි. එමෙන්ම ආක්‍රමණශීලී ජලජ වල් පැළෑටි කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කිරීමේදී ඉතා ඉක්මණින් දිරාපත් වී හොඳ පැහැයකින් යුතු උසස් තත්ත්වයේ පොහොර ලබාදෙයි.

වල් පැළෑටි කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කිරීමේදී,

- පොහොර නිෂ්පාදනයේදී සම්පූර්ණයෙන්ම බීජ හා වර්ධක කොටස් මැරී යාම නිසා වල් පැළෑටි පැතිරීම පාලනය වෙයි.
- පහසුවෙන් හා නොමිලේ ලබා ගැනීමේ හැකියාව ලැබෙයි.
- කොළ පැහැති අවස්ථාවේදීම භාවිතා කිරීමෙන් පහසුවෙන් දිරාපත් වී ඉක්මණින් පොහොර ලබාදෙයි.
- සැලකිය යුතු ශාක පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ප්‍රමාණයක් කොම්පෝස්ට් පොහොරට එකතු කරයි.
- පරිසරයට සිදුවන හානිය අවම කර පරිසරය පවිත්‍රව තබා ගැනීමට උපකාරී වෙයි.

ගිනි තණ

ජපන් ජබර

තණකොළ

සැල්විනියා

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කල හැකි වල් පැළෑටි වර්ග කිහිපයක්

කෘෂි කර්මාන්තශාලා අපද්‍රව්‍ය

තේ, පොල්, උක්, පලතුරු සහ එළවළු වැනි කෘෂි බෝග ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය වශයෙන් යොදාගන්නා කර්මාන්තශාලා වලින් ඉවත්කරන කාබනික අපද්‍රව්‍ය සියල්ලම හොඳ ප්‍රමිතියෙන් යුතු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීම සඳහා යොදාගත හැකිය.

බඩඉරඟු අපද්‍රව්‍ය

කෙසෙල් පොතු

තේ රොඩු

අන්නාසි පොතු

ධාන්‍ය බෝග පොතු

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කරනු ලබන කෘෂි කර්මාන්ත අපද්‍රව්‍ය

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය

කොමිටේවලට පොහොර නිෂ්පාදනයේදී ශාකමය ද්‍රව්‍ය වලට සාපේක්‍ෂව සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම ද වැදගත්ය. එමගින් උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු පොහොර නිෂ්පාදනය කර ගැනීමට හැකි වෙයි. සත්ත්ව ගොවිපල තුළින් ඉවත් කරන ගොම පොහොර, කුකුල් පොහොර, එළු/බැටළු පොහොර පහසුවෙන්ම කොමිටේවලට නිෂ්පාදනයට ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස යොදාගත හැකිය. මෙයට අමතරව වචුල් පොහොර, බිත්තර කටු, සත්ත්ව ඇටකටු, වියළි ලේ වැනි ද්‍රව්‍ය ද කොමිටේවලට පොහොර නිෂ්පාදනයේ දී අමුද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිතා කිරීමේ විභවය පවතී. ඒ ඒ ප්‍රදේශ වල දක්නට ලැබෙන සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය වල සුලභතාවය මත වර්ග කිහිපයක් හෝ එක් වර්ගයක් තෝරා ගැනීමට අවස්ථාව ඇත.

ගොම පොහොර භාවිතා කරන විට කොමිටේවලට පොහොර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී එහි අඩංගු වල් පැළෑටි බිජු විනාශ වීම ද සිදුවෙයි. ගොම සමග හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම ගව මූත්‍රා ද භාවිතා කළ හැකි නම් අමුද්‍රව්‍ය දිරාපත් වීම තවදුරටත් ඉක්මන් කළ හැකි අතර නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කොමිටේවලට පොහොර වලට සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයෙන් නයිට්‍රජන් ලබාදීමේ හැකියාව ද ඇත.

එමෙන්ම ජීවව්‍යුත්ත ජනක වලින් ඉවත් කරන අපද්‍රව්‍ය ද කොමිටේවලට පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා කළ හැකිය. කුකුල් පොහොර යොදා ගැනීමේදී වඩාත්ම සුදුසු වන්නේ බිත්තර දමන කිකිලියන්ගේ අතුරුණුව වේ. මස් පිණිස ඇති කරන සතුන්ගේ අතුරුණුවේ අන්තර්ගත දහසියා හෝ ලී කුඩු දිරාපත් වීමට කාලයක් ගත වෙයි. නමුත් මෙම අතුරුණුව ද මාස 4-5 ක් පමණ පරණ

කර භාවිතා කිරීමේ විභවය පවතී. බිත්තර දමන කිකිලියන්ගේ අතුරුණුවට සාපේක්‍ෂව මස් පිණිස ඇති කරන සතුන්ගේ අතුරුණුව පහසුවෙන් හා අඩු මුදලකට ලබාගත හැකි වීම අමතර වාසියකි.

සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය කොමිටේවලට පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කිරීමෙන් වාසි රාශියක් ලැබෙයි. ඒවා අතර,

- වැඩි ශාක පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ප්‍රමාණයක් ලබාදීම.
- නිෂ්පාදන කොමිටේවලට පොහොර වලට හොඳ පැහැයක් ලැබීම.
- කාබනික ද්‍රව්‍ය විශෝජනය කරන ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන් අමුද්‍රව්‍ය ගොඩට එකතු වීම.
- නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කොමිටේවලට වල බර වැඩි කිරීමට දායක වීම.
- ඉක්මණින් කොමිටේවලට පොහොර බවට පරිවර්තනය වීම.

විවිධ සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය වල අන්තර්ගත ප්‍රධාන ශාක පෝෂක ප්‍රමාණයන් (වියළි බරට සාපේක්‍ෂව)

සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය	N %	P %	K %
ගොම	1.7	0.7	0.8
බිත්තර දමන කිකිලියන්ගේ අතුරුණුව	2.3	1.2	2.2
මස් පිණිස ඇති කරන සතුන්ගේ අතුරුණුව	2.2	0.8	1.9
එළු පොහොර	2.2	0.7	1.2
උරුරු පොහොර	1.5	0.8	0.7

වියළි ගොම

කුකුල් පොහොර

වළු පොහොර

උරු පොහොර

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කල හැකි
සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය කිහිපයක්

නාගරික ඝන අපද්‍රව්‍ය

නාගරික හා අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශ වල නිවාස, ආපනශාලා, පොළ හුම්, වෙළඳසැල් ආදියෙන් ඉවත් කරන දිරාපත් වන කාබනික අපද්‍රව්‍ය සියල්ලම ද, නාගරික උද්‍යාන, ක්‍රීඩා පිටි ආදියෙන් ඉවත් කරන ශාකමය අපද්‍රව්‍ය ද මාර්ග පිරිසිදු කිරීමේදී එකතු කරන ශාකමය ද්‍රව්‍ය ද කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කළ හැකිය. නාගරික ඝන අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමේදී දිරාපත් වන කාබනික ද්‍රව්‍ය හැර අනෙක් සියලුම අපද්‍රව්‍ය (වීදුරු, ප්ලාස්ටික්, කඩදාසි, පොලිතින්, යකඩ වැනි) ඉවත් කිරීම අනිවාර්යෙන්ම කළ යුතුය. නාගරික අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේදීම වෙන් කර ලබා ගන්නේ නම් මෙය ඉතා පහසු කාර්යයකි.

නාගරික අපද්‍රව්‍ය එකතු කර කොමිපෝස්ට් නිපදවන ස්ථානයක්

කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා කරන අමුද්‍රව්‍ය වල තිබිය යුතු ගුණාංග

කෙටි කාලයකදී ප්‍රමිතියෙන් යුතුව කොමිපෝස්ට් පොහොර නිපදවීම සඳහා ඉහත සඳහන් කළ අමුද්‍රව්‍ය වල තිබිය යුතු ගුණාංග කිහිපයක් ගැන අපගේ අවධානය යොමු කරමු.

අමුද්‍රව්‍ය වල කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතය

කෙටි කාලයකින් ඉහළ ගුණාත්මයෙන් යුතු කොමිපෝස්ට් නිෂ්පාදනය කර ගැනීම සඳහා අඩු කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතයක් සහිත ද්‍රව්‍ය භාවිතය සුදුසුය. අමුද්‍රව්‍ය වල කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතය 25:1 සිට 30:1 දක්වා පැවතීම හිතකරය. ළපටි කොළ අතු, කුකුල් පොහොර, ගව මුත්‍රා, ජීව වායු ජනක දියර, රනිල ශාක ද්‍රව්‍ය (ග්ලිරිසිඩියා, මුං, කවිපි ආදී බෝග අවශේෂ වැනි) අඩු කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතයක් සහිත ද්‍රව්‍ය වෙයි. පීදුරු වැනි කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතය වැඩි ද්‍රව්‍ය කොමිපෝස්ට් පොහොර නිපදවීම සඳහා භාවිතා කරන්නේ නම් හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම නයිට්‍රජන් වැඩි අමුද්‍රව්‍ය සමඟ මිශ්‍ර කර ගැනීමට කටයුතු කරන්න.

මෙවැනි ඉවතලන වළවළු පළතුරු වැනි අපද්‍රව්‍ය කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට හොඳ අමුද්‍රව්‍යකි

මිශ්‍ර අපද්‍රව්‍ය කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට යොදා ගැනීමට පෙර දීර්ඝ ද්‍රව්‍ය පමණක් 100% ක් වෙන්කර භාවිතා කළ යුතුය

අමුද්‍රව්‍ය වල තෙතමනය

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කර ගැනීමට නම් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට හිතකර තෙතමනයක් අමුද්‍රව්‍ය ගොඩෙහි තිබීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. සාමාන්‍යයෙන් 50%-60% තෙතමනයක් තිබීම ඉතා හොඳය. වියළි ශාක හෝ වියළි සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නේ නම් ගොඩ සකසන අවස්ථාවේ ජලය යොදා තෙතමනය නියමිත ප්‍රමාණයට ගැනීම අවශ්‍ය වෙයි. එමෙන්ම වියළි අමුද්‍රව්‍ය සහ තෙතමනය සහිත අමුද්‍රව්‍ය (අමු කොළ පොහොර, කෙසෙල් කඳුන් වැනි) සමඟ මිශ්‍ර වන සේ ගොඩ සකසා ගත හැකිය. තෙතමනය ඉතා වැඩි ඉවතලන ඵලවඵ, පලතුරු වැනි අමුද්‍රව්‍ය භාවිතයේදී වියළි අමුද්‍රව්‍ය අතරට මිශ්‍ර වන සේ යොදා ගැනීම සුදුසුය.

අමුද්‍රව්‍ය වල අඩංගු ශාක පෝෂක ප්‍රමාණය

ඔබ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කොම්පෝස්ට් පොහොර වල ප්‍රමිතියට, යොදාගන්නා අමුද්‍රව්‍ය වල අඩංගු ශාක පෝෂක සංයුතිය සාප්‍රචම බලපායි. විශේෂයෙන් නයිට්‍රජන්, පොස්පරස් සහ පොටෑසියම් වැඩි ශාකමය හා සත්ත්වමය අමුද්‍රව්‍ය හැකි තරම් යොදා ගැනීම ඉතා සුදුසුය. බහුලව යොදා ගන්නා ශාක හා සත්ත්ව අමුද්‍රව්‍ය වල පෝෂක සංයුතිය 13 සහ 17 වන පිටු වල දක්වා ඇත.

ආගන්තුක ද්‍රව්‍ය

ප්‍රමිතියෙන් යුතුව කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවා ගැනීම සඳහා යොදා ගන්නා අමුද්‍රව්‍ය වල ශාකමය හා සත්ත්වමය සම්බන්ධයක් සහිත කාබනික ද්‍රව්‍ය හැර වෙනත් කිසිදු ද්‍රව්‍යයක් නොතිබීම ඉතා වැදගත්ය. ඔබ යොදාගන්නා අමුද්‍රව්‍ය වල පොලිතින්, ප්ලාස්ටික්, විදුරු වැනි ද්‍රව්‍ය නොතිබිය යුතුය. වැලි, බොරළු, ගල් කැට, වැනි ස්වභාවික ද්‍රව්‍ය ද අදාළ අමුද්‍රව්‍ය සමඟ මිශ්‍ර වීම අවමකර ගැනීම සුදුසු වන අතර

නොවැළැක්විය හැකි හේතුවක් නිසා වැලි මිශ්‍ර වී පවතී නම් කොම්පෝස්ට් සෑදීමට පෙර හැකිතාක් දුරට එම වැලි ඉවත්කර ගැනීම සුදුසුය.

කැබලි ප්‍රමාණය

ශාකමය ද්‍රව්‍ය කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා යොදා ගැනීමේදී එම ද්‍රව්‍ය වල ප්‍රමාණය මත දීර්ඝත්ව මට්ටම ගතවන කාලය වෙනස්වෙයි. විශාල කැබලි වලට සාපේක්ෂව කුඩා කැබලි කෙටි කාලයකදී කොම්පෝස්ට් බවට පරිවර්තනය වෙයි. කැබලි ප්‍රමාණය කුඩා වන විට එම ද්‍රව්‍ය වල පෘෂ්ඨය ක්ෂේත්‍රඵලය වැඩි වන නිසා ඉතා හොඳින් ජලය, වාතය සහ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් සමඟ සහ සම්බන්ධ වී ක්ෂුද්‍ර ජීවී ජීර්ණය වේගවත් වෙයි. එහි අවසන් ප්‍රතිඵලය ලෙස හොඳ ප්‍රමිතියෙන් යුතු කොම්පෝස්ට් පොහොර කෙටි කාලයකින් නිපදවෙයි. කෙසේ වෙතත් කැබලි වල ප්‍රමාණය ඉතා කුඩා වුවහොත් ගොඩ මධ්‍යයට ජලය හා වාතය ගමන් කිරීමට බාධා ඇති වී කොම්පෝස්ට් පොහොර සෑදීමේ ක්‍රියාවලිය මන්දගාමී වෙයි. මේ නිසා අමුද්‍රව්‍ය සෙ.මී 3 - 4 ප්‍රමාණයේ (අඟල් 1 - 1 1/2) කැබලි වලට කැඩී ඇඹිරිගිය ස්වභාවයක් තිබීම සුදුසු ය.

අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රතික්‍රියා තත්ත්වය (pH අගය)

පොහොර නිෂ්පාදනය කිරීමට යොදාගන්නා අමුද්‍රව්‍ය මත හොඳින් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් ක්‍රියා කිරීමට උදාසීන අගයකට ආසන්න ප්‍රතික්‍රියා තත්ත්වයක් සුදුසුය (pH 6.5 - 7.5 අතර). මේ නිසා ඉහළ ප්‍රතික්‍රියා අගයක් ඇති (අළු හුණු, ඩොලමයිට් වැනි) භෞමික ද්‍රව්‍ය කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයේදී අමුද්‍රව්‍ය සමඟ මිශ්‍ර නොකිරීමට ඔබ විසින් වග බලා ගත යුතුය. එමෙන්ම pH අගය 8.5 ට වඩා වැඩි වුවහොත් නයිට්‍රජන් ශාක පෝෂකය ඇමෝනියා වායුව ලෙස ඉවත්ව යයි.

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය අවසන් වූ පසු පමණක් කරදහසියා, ජීව අතුරු ආදී ද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කරන්න

3. කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයක් ආරම්භ කිරීම

ඔබට ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයක් ආරම්භ කර අඩු පිරිවැයකින්, ප්‍රමිතියෙන් යුතුව කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදන වෙළඳපොළ ඉලක්ක ජය ගැනීමට අවශ්‍ය නම් පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව පූර්ණ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

සුදුසු ප්‍රදේශයක් තෝරා ගැනීම

ඔබගේ කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදන ආයතනය ආරම්භ කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ලක්ෂණ සහිත ප්‍රදේශයක් තෝරා ගන්න.

- අමුද්‍රව්‍ය පහසුවෙන් ලබාගත හැකි ප්‍රදේශයක් වීම - ශාක හා සත්ව අමුද්‍රව්‍ය දුර සිට කොමිෂන්වල නිෂ්පාදන ස්ථානයට ප්‍රවාහනය කිරීමට සිදුවුවහොත් ඔබගේ නිෂ්පාදන වියදම වැඩි වී ලාභය අඩු වෙයි.
- ප්‍රවාහන පහසුකම් ප්‍රමාණවත් පරිදි තිබීම - අමුද්‍රව්‍ය රැගෙන ඒමට සහ නිෂ්පාදිත පොහොර වෙළඳපොළට රැගෙන යාමට සුදුසු තත්වයේ මාර්ග පද්ධතියක් ඔබ තෝරාගත් ප්‍රදේශයේ තිබිය යුතුය.
- ජනාවාස වලින් දුරස්ථ ස්ථානයක් වීම - ජනගහනය අධික ප්‍රදේශ වල කොමිෂන්වල නිෂ්පාදන ඒකක ඇති කළහොත් සමහර අවස්ථා වල යොදාගන්නා අමුද්‍රව්‍ය වල දුගඳ, අපවහන ජලය ගලා යාම, දැවිලි පැතිරීම වැනි කරුණු නිසා පාරිසරික හා සමාජමය ගැටළු ඇති වෙයි.

- ජල පහසුකම් සහිත ප්‍රදේශයක් වීම - කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදනයට පිරිසිදු ජලය අත්‍යවශ්‍ය යෙදවුමකි. මේ සඳහා අපවිත්‍ර නොවූ, එමෙන්ම ලවණතාවය රහිත ජලය ලබා ගත හැකි ප්‍රදේශයක් තෝරා ගැනීමෙන් අඩු නිෂ්පාදන වියදමකින් හොඳ ගුණාත්මයෙන් යුතුව පොහොර නිෂ්පාදනය කර ගැනීමට අවස්ථාව ලැබෙයි.
- ඔබ තෝරාගන්නා ප්‍රදේශය නිතරම ජල ගැලීම් වලට, නියඟයන්ට හසු නොවන තැනිතලා භූමි සහිත ප්‍රදේශයක් වීම ද සුදුසුය.

සුදුසු භූමියක් තෝරා ගැනීම

කොමිෂන්වල පොහොර නිෂ්පාදන ඒකකයක් ඇති කිරීම සඳහා සුදුසු ප්‍රදේශයක් තෝරාගත් පසුව නිෂ්පාදන ඒකකය ස්ථාපනය කිරීම සඳහා සුදුසුම භූමිය තෝරා ගැනීමට කටයුතු කරන්න. එම භූමිය පහත සඳහන් ලක්ෂණ වලින් සමන්විත වුවහොත් ඉදිරි නිෂ්පාදන කටයුතු වඩා පහසු වෙයි.

- අදාළ භූමියට සෘජු ප්‍රවාහන පහසුකම් තිබීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. එසේ නොමැති නම් ප්‍රවාහන මාර්ග සාදා ගැනීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව ඇති භූමියක් තෝරා ගන්න.
- ජල ගැලීම් වලට ලක් නොවන තැනිතලා හෝ ඉතා මඳ බෑවුම් සහිත භූමියක් තෝරා ගන්න.

- මඳ සෙවන සහිත භූමියක් නම් වඩා සුදුසුය. අදාළ භූමියට දැඩි හිරු එළිය පතිත වන්නේ නම් කොම්පෝස්ට් ගොඩවල් ඇති කිරීමට බාධාවක් නොවන පරිදි ග්ලිරිසිඩියා ශාක පේළියට වගා කර ගන්න. එම ශාක අඩි 12ක පමණ ඉහළින් විියනක් සිටින සේ සාදා ගන්න. තෝරාගත් භූමියේ සෙවන වැඩිනම් වැඩිපුර ඇති ශාක ඉවත් කර ගස්වල අතු කප්පාදු කර ප්‍රමාණවත් පරිදි ආලෝකය ලබා ගැනීමට කටයුතු කරන්න.

පොල් වගාවක සෙවන යට කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කරන ආකාරය

ස්වභාවික සෙවන භූමියක ඇති කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන ඒකකයක්

- ඔබ තෝරා ගන්නා භූමිය හරහා අපවහන ජලය ගලා නොගිය යුතුය.

කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන ඒකකයක් ස්ථාපනය කිරීම

සුදුසු භූමියක් තෝරා ගැනීමෙන් පසුව නිෂ්පාදනාගාරය අදාළ භූමියේ ස්ථාපනය කර ගැනීම සඳහා පළමුවෙන්ම සිදුකළ යුතු වන්නේ නිෂ්පාදනාගාරයට අවශ්‍ය සියලුම අංග වලින් සමන්විත සැලසුමක් සකසා ගැනීමයි. සැලසුම සකසා ගැනීමේදී පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි ඔබගේ අවධානය යොමුකළ යුතුයි.

- කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය
- මාසිකව නිෂ්පාදනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණය
- ඉදිරියේදී නිෂ්පාදන ධාරිතාවය වැඩි කිරීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ නම් එම ප්‍රමාණය
- කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනාගාරයට එකතු කිරීමට බලාපොරොත්තු වන යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ උපකරණ
- භූමියේ ප්‍රමාණය සහ ස්වභාවය (හැඩය, බෑවුම, සෙවන, ජලවහනය ආදිය)
- කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට භාවිතා කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය
- ප්‍රදේශයේ නීතිමය අවශ්‍යතා (පරිසර බලපත්‍රය ලබා ගැනීම, කම්කරු සුභසාධනය වැනි)

ඔබගේ සැලසුමට පහත සඳහන් ලක්ෂණ අන්තර්ගත කරන්න

- ❖ අමුද්‍රව්‍ය ගොඩගසා තබා ගැනීමට, පොහොර නිෂ්පාදනයට, පොහොර ගබඩා කිරීමට සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩක් වෙන් කිරීම

❖ කොමිෂන්වලට පොහොර නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය සියලුම උපකරණ හා ව්‍යුහ ස්ථානගත කිරීම.

❖ අපවිත්‍ර ජලය, දැවිලි හා දුර්ගන්ධය පාලනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් ව්‍යුහ හා උපකරණ ස්ථානගත කිරීම.

❖ කොමිෂන්වලට පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයට පිටතින් අපවිත්‍ර ජලය ගලා නොයන ලෙස ව්‍යුහ සැකසීම.

❖ කොමිෂන්වලට පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයේ අපවිත්‍ර ජලය පිටත පරිසරයට නොයන ලෙස සැකසීම.

❖ අභිතකර දුර්ගන්ධය වැළැක්වීම සහ අප්‍රිය දුර්ගන්ධ සැලකීම සඳහා ඉඩමේ සියලුම මායිම් ආවරණය වන පරිදි ශාක වැස්මක් සහිත ස්චාරාංශ කලාපයක් පිහිටු වීම. (මෙම ස්චාරාංශ කලාපය සඳහා ග්ලිරිසීඩියා, වල් සුරියකාන්ත වැනි කොමිෂන්වලට නිෂ්පාදනයට ලබාගත හැකි ශාක සිටුවීම සුදුසුය.)

❖ සියලු යන්ත්‍ර හා උපකරණ වල වර්ගය ධාරිතාවය හා අවශ්‍ය ප්‍රමාණය සඳහන් කිරීම.

❖ හදිසි තත්ත්වයේදී වැඩිපුර ඇති ජලය බැහැර යැවීම සඳහා කාර්යක්ෂම ජලවහන ක්‍රමයක් ස්ථාපනය කර තිබීම.

❖ කාන්දු වන ජලය සහ අපවිත්‍ර ජලය නැවත ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සැකසීම.

❖ කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල, යන්ත්‍රාගාරය, වාහන නැවතුම්පොල, සේවක කාමර, සනීපාරාංශ පහසුකම්, අභ්‍යන්තර මාර්ග, ගේට්ටු, වැටවල්, උද්‍යාන අලංකරණය වැනි අවශ්‍ය අනෙකුත්

සියලුම කොටස් අන්තර්ගත කිරීම

* කොමිෂන්වලට පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයක ආදර්ශ සැලසුමක් ඔබගේ අවබෝධය යඳහා මෙහි ඉදිරිපත් කර ඇත.

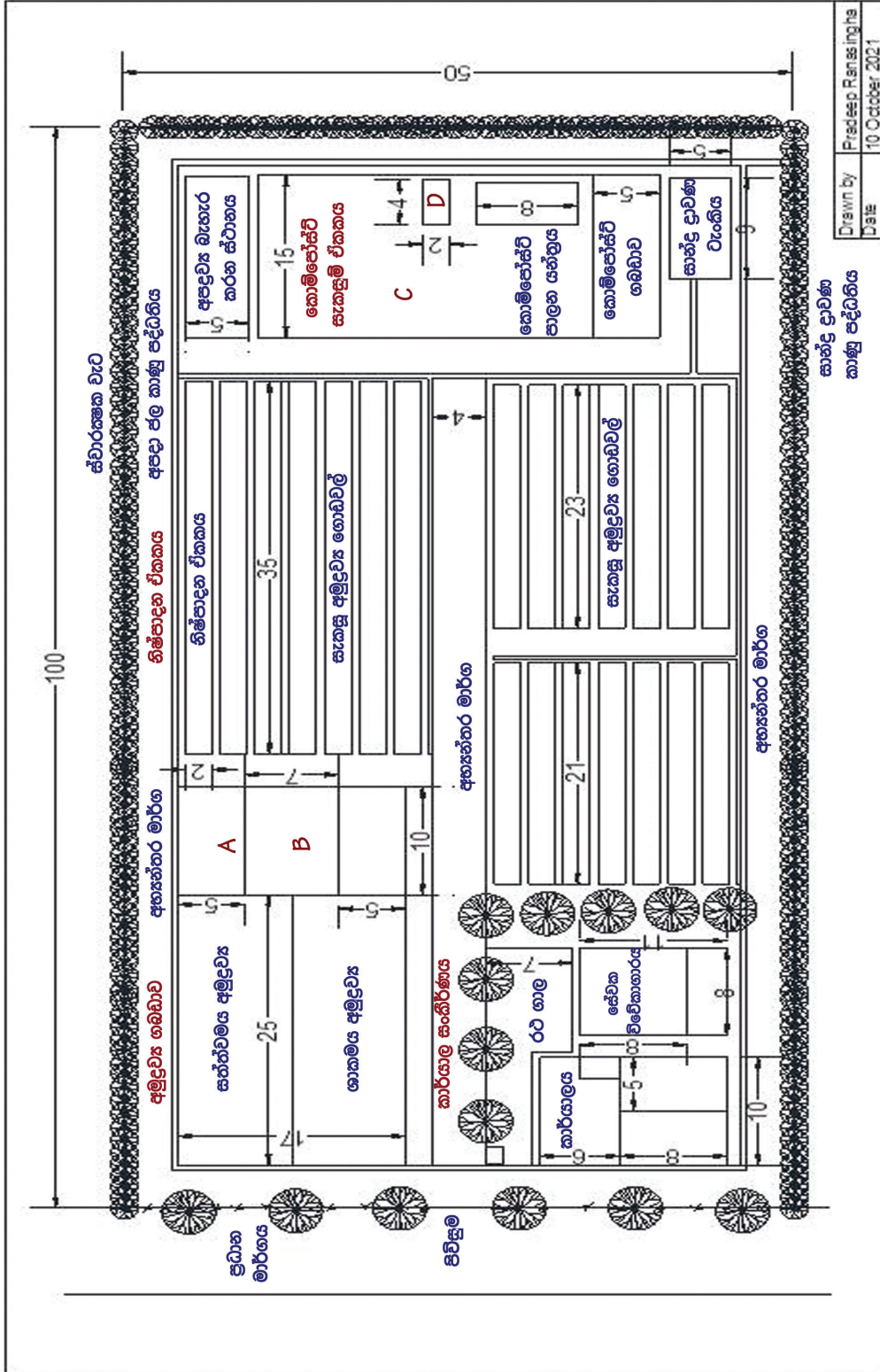
කොමිෂන්වලට පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයක ප්‍රධාන අංග ස්ථාපනය කිරීම

ගොඩ සකසන ස්ථානය ඉදි කිරීම

පළමු පියවර වශයෙන් භූමිය හොඳින් සුද්ද කරන්න. සෙවන ලබාදෙන ශාක හැර අනෙකුත් සියලුම ශාක වර්ග ඉවත් කරන්න. සෙවන ශාක වල වැඩිපුර ඇති අතු කපා ඉවත් කර ප්‍රමාණවත් පරිදි සූර්යාලෝකය ලැබීමට සලස්වන්න. පිටතින් අපවිත්‍ර ජලය මෙම භූමියට ගලාගෙන ඒම වැළැක්වීමට පියවර ගන්න. මෙම කොටසට වැටෙන වැසි ජලය ඉක්මණින් ඉවත්ව යන ආකාරයට ජලවහන පද්ධතියක් සකසා භූමියේ ගල් බොරළු ආදිය ඉවත් කර මට්ටම් කර ගන්න. අදාළ කොටසෙහි ජලවහනය දුර්වල නම් පොළව මට්ටමින් අඩියක් පමණ උසකට ඔබගේ කොමිෂන්වලට අංගනය සකසා ගන්න.

(වැඩි මුදලක් ආයෝජනය කළ හැකි නම් මෙම කොටසට කොන්ක්‍රීට් ආස්තරණයක් ද ඉහළින් වහලයක් ද ඉදි කළ හැකිය. එසේ නොකළහොත් නිෂ්පාදන හා නඩත්තු කටයුතු පහසු වනවා මෙන්ම හොඳ ප්‍රමිතියෙන් යුතු පොහොර නිපදවා ගැනීමේ හැකියාව ද ලැබෙයි.)

කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ආයතනයක ආදර්ශ සැකසුම

Drawn by Pradeep Ranasingha
Date 10 October 2021

- A - ගොඩ මිශ්‍ර කරන යන්ත්‍රය
- B - ට්‍රැක්ටර් රථගල
- C - කොමිපෝස්ට් වියළන ස්ථානය
- D - තැටි පොති කිරීමේ යන්ත්‍රය
- E - අලෙවිසැල
- F - ගබඩාව

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

හොඳින් සකසන ලද කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන භූමියක්

කොම්පෝස්ට් පොහොර සැකසුම් ඒකකය බාහිරින් පෙනෙන ආකාරය

කොම්පෝස්ට් සැකසුම් ඒකකය ඉදි කිරීම

ඔබ විසින් නිපදවාගන්නා ලද කොම්පෝස්ට් වල කැට පොඩි කිරීම, හැලීම සහ ඇසිරීම (බැග් කිරීම) සඳහා වහලයක් සහිත බිමට කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්ති යෙදූ ගෘහයක් සාදා ගත යුතුයි. ඔබගේ දෛනික නිෂ්පාදන ධාරිතාවය අනුව මෙම ඒකකයේ ප්‍රමාණය තීරණය කරගන්න. මෙම ගෘහය අඩි 3 1/2 පමණ කොට බිත්තියකින් හා ඒ මත සවිකරන ලද දැල් මගින් ආවරණය කර ගැනීම සුදුසුයි. ඒ තුළ පහත සඳහන් උප කොටස් හා යන්ත්‍ර සූත්‍ර සඳහා ඉඩ වෙන්කර තබන්න.

- නිෂ්පාදිත කොම්පෝස්ට් වල තෙතමනය ඉවත් කිරීම සඳහා තාවකාලිකව විශලන ස්ථානය
- කොම්පෝස්ට් කෑම පොඩි කිරීමේ යන්ත්‍රය
- කොම්පෝස්ට් හලා ගැනීමේ යන්ත්‍රය
- බැග් කිරීමේ යන්ත්‍රය
- තාවකාලික ගබඩා ස්ථානය

කොම්පෝස්ට් පොහොර සැලසුම් ඒකකයක අභ්‍යන්තරය

කොම්පෝස්ට් පොහොර ගබඩාව

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කළ පසු ඒවා වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කරන තුරු තාවකාලිකව ගබඩා කර තබා ගැනීමට අවශ්‍ය වෙයි. මේ සඳහා ඔබේ නිෂ්පාදන ධාරිතාවයට ප්‍රමාණවත් පරිදි ඉඩකින් යුතු සුදුසු ස්ථානයක් සකසා ගත යුතුය. ඔබේ කොම්පෝස්ට් පොහොර ගබඩාව වැසි ජලයෙන් සහ හිරු එළියෙන් ආරක්ෂිත වහලයකින් සහ බිමට සිමෙන්ති හෝ කොන්ක්‍රීට් හෝ යොදා සාදාගත් මතුපිට ආස්තරණයකින් විය යුතුය. ඔබ විවිධ බර ප්‍රමාණයෙන් යුතුව පොහොර බැග් නිෂ්පාදනය කරයි නම් විවිධ බර ප්‍රමාණ සහිත බැග් වෙත වෙනම ද මුලින් ගබඩා කළ පොහොර බැග් මුලින්ම ද ඉවත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සහිතව ද පොහොර ගබඩාව සකසා ගැනීමට කටයුතු කරන්න.

පළමු පියවර ලෙස අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය සියල්ලම ඔබගේ කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන ඒකකයට රැගෙනවිත් තාවකාලිකව ගබඩා කර තබා ගන්න. අවශ්‍ය වන අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ඔබ නිෂ්පාදනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණය අනුව තීරණය කළ යුතුය.

උදාහරණයක් ලෙස ඔබ කොම්පෝස්ට් මෙට්‍රික් ටොන් 01ක් (සහ අඩි 75 ක් පමණ) නිෂ්පාදනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ නම් අමුද්‍රව්‍ය ටොන් 03 ක් පමණ (සහ අඩි 225 ක් පමණ) අවශ්‍ය වේ. (මෙම ප්‍රමාණය භාවිතා වන අමුද්‍රව්‍ය වල ස්වභාවය අනුව වෙනස් වන බව සලකන්න) ඔබගේ පහසුව පිණිස කොම්පෝස්ට් ටොන් 10ක් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා කළ හැකි කෘෂිකාර්මික අමුද්‍රව්‍ය සහ ඒවායේ ප්‍රමාණයන් පහත සඳහන් කර ඇත.

ගොම පොහොර ට්‍රැක්ටර් ලෝඩ්	2
බොයිලර් අතුරණුව ට්‍රැක්ටර් ලෝඩ්	2
තණකොළ / තෘණ වර්ග ට්‍රැක්ටර් ලෝඩ්	10
රනිල ශාක ට්‍රැක්ටර් ලෝඩ්	10
බෝග අවශේෂ ට්‍රැක්ටර් ලෝඩ්	2
ඵප්පාවල රොක්පොස්පේට් කිලෝ ග්‍රෑම්	500
කළු පොලිතින් (ගේජ් 3500 වැඩි) කිලෝ ග්‍රෑම්	750

(මෙම අමුද්‍රව්‍යම මෙහි සඳහන් කර ඇති අනුපාතයටම ගැනීම නියමයක් නොවන අතර ඔබ ප්‍රදේශයේ බහුලව ඇති සුදුසු ඕනෑම ආකාරයක අමුද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීමේ හැකියාව ඇත). දළ වශයෙන් අමු ශාකමය ද්‍රව්‍ය : වියළි ශාකමය ද්‍රව්‍ය සහ සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය බර අනුව 1:1:1 අනුපාතයට සිටින සේ ගැනීමෙන් හොඳ ප්‍රමිතියෙන් යුතුව කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවා ගත හැකිය.

කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය සියල්ල ගොඩගසා ඇති අයුරු

අමුද්‍රව්‍ය සමඟම ඵප්පාවල රොක් පොස්පේට් (ERP) සහ මුහුම්ද සුදානම් කර තබා ගන්න

පළමුවරට කොමපෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී එම පරසරයෙහිම සිටින ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් භාවිතා කර මුහුන් නිෂ්පාදනය කර ගත හැකි නම් එය ඉතා සුදුසුය.

මේ සඳහා,

- අඩි 3 x 3 x 3 පමණ ප්‍රමාණයේ ගොඩකට සෘණෙන් පර්දි ශාක හා සත්ත්ව අමුද්‍රව්‍ය එකතු කර ගන්න.

- කොමපෝස්ට් නිෂ්පාදනය කරන පරසරයේම ස්වභාවික දිරාපත්වන කොළරොඩු ගොඩකින් දිරාපත් වූ කොළරොඩු සහ එම රොඩු ගොඩ යටින් ඇති පස් තට්ටුවේ ඉහළම ස්ථරය සූරා ගන්න. හැකිනම් මෙයට දිරායන ලී කොටත්වල කොටස්, දිරායන සත්ත්ව පොහොර, ගව මුත්‍රා, දිරායන පිදුරු වැනි ද්‍රව්‍ය ද එකතු කර ගන්න.

- පසුව අමුද්‍රව්‍ය අතරට දිරාපත්වන කොළරොඩු සහ ලබාගත් මතුපිට පස් මිශ්‍ර වන ලෙස ගොඩ සකසා ගන්න. මෙම ගොඩ කොමපෝස්ට් පොහොර බවට පත්වූ පසු මුහුන් ලෙස භාවිතා කළ හැකිය. (මෙලෙස මුහුන් සකසා ගැනීම අවශ්‍ය වන්නේ පළමුවරට කොමපෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී පමණි. මෙම මුහුන් යොදා නිෂ්පාදනය කළ පොහොර මිළඟ ගොඩවල් සඳහා මුහුන් ලෙස භාවිතා කළ හැකිය.

- දිරාපත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියට ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් අත්‍යවශ්‍ය නිසා කොමපෝස්ට් නිපදවීමේදී ස්ථර කිහිපයකට වරක් නිෂ්පාදනය කළ කොමපෝස්ට් (මුහුම්) ඉසීම කළ යුතුය.

දෙවන පියවර වන්නේ කොමපෝස්ට් ගොඩ සෑදීමට සූදානම් කරගත් ස්ථරයේ බිම සලකුණු කර ගැනීමයි. මෙහිදී පළල අඩි 5 1/2 ක් ද දිග අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ද වන ලෙස ලණු හෝ අළු තුණු වැනි ද්‍රව්‍යයක් භාවිතා කර භූමිය සලකුණු කර ගන්න.

තුන්වන පියවර වශයෙන් ගොඩ සැකසීම ආරම්භ කරන්න.

පළමු තට්ටුව ලෙස ඔබ සලකුණු කරගත් ස්ථරයේ වියළි කොළ, පිදුරු වැනි ශාක ද්‍රව්‍යයක් අගල් දහයක පමණ ඝනකමට අසුරන්න. මෙලෙස පහළම ස්ථරයට වියළි කොළ දැමීමෙන් ගොඩ පතුලෙහි ජලය රැඳීම වැළකී ජලවහනය හොඳින් සිදු වී වාතනය හොඳින් දියුණු වෙයි.

දෙවන ස්ථරය ලෙස සත්ත්ව පොහොර අගල් 2 - 3 ක පමණ තට්ටුවක් වන ලෙස අතුරන්න. ඒ මතුපිට එප්පාවල රොක් පොස්පේට් ස්වල්පයක් විසිරුවා හරින්න (වර්ග මීටරයකට එප්පාවල රොක් පොස්පේට් කිලෝග්‍රෑම් 1 ක් පමණ වන ලෙස / අමුද්‍රව්‍ය බරෙන් 5% ක් පමණ එප්පාවල රොක් පොස්පේට් යෙදීම පහසුය).

බොහෝවිට අමුද්‍රව්‍ය වල අන්තර්ගත පොස්පරස් ප්‍රමාණය අඩුය. එබැවින් කොමපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයේදී එප්පාවල රොක්පොස්පේට් භාවිතා කර පොස්පරස් ප්‍රතිශතය වැඩි කළ හැකිය. එවිට ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරිත්වය ද වැඩි වෙයි. කොමපෝස්ට් නිෂ්පාදනයේදී රොක්ස්පේට් වල ද්‍රාව්‍යතාවය ද වැඩි වේ.

සාමාන්‍ය ක්‍රමයට කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීම සඳහා අමුද්‍රව්‍ය ගොඩක් සකසන ආකාරය පියවරෙන් පියවර

1

ගොඩ සකසීම සඳහා භූමිය සකසීම

2

පළමු තට්ටුව ලෙස වියළි කොළ රොඩු අතුරන්න

3

දෙවන කට්ටුව ලෙස සත්ත්ව පොහොර යෙදීම (කුකුල් පොහොර)

4

තුන්වන තට්ටුව ලෙස වල් පැළෑටි යෙදීම (ජපන් ජබර)

5

හතරවන තට්ටුව යෙදීම (ගොම පොහොර)

6

පස්වන තට්ටුව යෙදීම (ග්ලූරිසිඩියා කොළ)

7

හසවන තට්ටුව යෙදීම (කුකුල් පොහොර)

8

හත්වන තට්ටුව යෙදීම (වියළි තණකොළ)

9

අටවන තට්ටුව යෙදීම (ජපන් ජබර)

10

නවවන තට්ටුව යෙදීම (විච්චි පොහොර)

11

දසවන තට්ටුව යෙදීම (කෙසෙල් කඳුන් කැබලි)

12

විකොලොස්වන තට්ටුව යෙදීම (අමු ශාක කොළ)

13

අවසන් තට්ටුව ලෙස සත්ත්ව පොහොර යෙදීම (ගොම පොහොර)

14

අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ කළ පැහැති පොලිතින්‍යකින් ආවරණය කිරීම

15

ක්‍රමානුකූලව සාදා අවසන් කළ අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ

දර්ශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ගොඩක හරස්කඩ පෙනෙන ආකාරය

- ← කෙසෙල් කඳ කැබලි
- ← ගොම \ කුකුල් පොහොර
- ← තණකොළ
- ← ගොම \ කුකුල් පොහොර
- ← ගිලිරිසිඟා
- ← බ්‍රොයිලර් අතුරු
- ← රළ අමුද්‍රව්‍ය තට්ටුව

තට්ටු අතරට ජලය යොදා හොඳින් තෙත් කරන්න

තට්ටු දෙක තුනක් අතර එප්පාවල රොක් පොහොර විසුරුවා හරින්න

තට්ටු දෙක තුනක් අතරට මුහුම් විසුරුවා හරින්න

ජලය වෙනුවට ගව මුත්තා කාබනික දියර පොහොර ආදිය යෙදීමෙන් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය ඉක්මන් වන අතරම පොහොරවල ගුණාත්මය ද ඉහළ යයි.

2. අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කර තට්ටු වශයෙන් යෙදීම

මෙම ක්‍රමය අප පෙර පෙන්වා දුන් ක්‍රමවේදයේම නව ඉදිරි පියවරක් ලෙස දැක්විය හැකිය. මෙහිදී යොදා ගන්නා ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය සෙ.මී 1 - 4 (අඟල් 1/2 - 2) පමණ ප්‍රමාණයේ කුඩා කොටස් වලට යන්ත්‍ර ආධාරයෙන් කැබලි කර ගොඩ සැකසීම සඳහා භාවිතා කරයි. අමුද්‍රව්‍ය කුඩා කොටස් වලට කැඩීම තුළින් එම ද්‍රව්‍ය මත වාතය ජලය හා ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් ගැටෙන ක්ෂේත්‍රඵලය වැඩි

වෙයි. එමෙන්ම ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය වල ජලෝමීය යුෂය එළියට පැමිණා හොඳින් මිශ්‍ර වෙයි. අවසාන ප්‍රතිඵලය ලෙස ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය හා වර්ධනය වැඩි වී අමුද්‍රව්‍ය ඉක්මනින් කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පත් වෙයි.

එමෙන්ම පෙර සඳහන් කළ ක්‍රමයට සාපේක්ෂව වැඩි අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් ඒකක ක්ෂේත්‍රඵලයක් තුළ ගොඩ ගැසීමට හැකිවීමෙන් අඩු ඉඩකින් වැඩි කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

කර ගැනීමට ද හැකියාව ලැබෙයි. අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කර යෙදීමේ අමතර වාසියක් වන්නේ පළමුවර ගොඩ පෙරළීමේදී (මිශ්‍ර කිරීමේදී), එම ක්‍රියාවලිය පහසුවෙන් සිදුකළ හැකි වීමයි. විශේෂයෙන්ම ගොඩ පෙරළන යන්ත්‍ර භාවිතා කරන්නේ නම් අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කර යෙදූ ගොඩක් ඉතා පහසුවෙන්ම පෙරළිය හැකිය. කෙසේ වෙතත් අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීමේදී ඉතා කුඩා කොටස් වලට කැඩීම නුසුදුසුය. එසේ කළහොත් අමුද්‍රව්‍ය එකිනෙකට තද වී ගොඩ තුළට වාතය සහ ජලය ලැබීමට බාධා ඇතිවෙයි.

අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීම සඳහා භාවිතා වන විවිධ ප්‍රමාණයේ සහ විවිධ මාදිලියේ යන්ත්‍ර වෙළඳපොළේ දක්නට ඇත. ඒවා ප්‍රධාන කාණ්ඩ දෙකක් යටතේ වර්ග කළ හැකිය.

1. තැනින් තැන ගෙන යා හැකි යන්ත්‍ර

මෙම යන්ත්‍ර සිව් රෝද ට්‍රැක්ටරයට හෝ දෙරෝද ට්‍රැක්ටරයට සම්බන්ධ කර ක්‍රියාත්මක කළ හැකි අතර අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීම අමුද්‍රව්‍ය එකතු කරන ක්ෂේත්‍රයේදීම හෝ කොම්පෝස්ට් ගොඩ සකසන ස්ථානයේදීම සිදුකළ හැකිය. ට්‍රැක්ටරයේ එන්ජිමෙන් බලය ලබාගන්නා නිසා අමතර බල සැපයුමක් අවශ්‍ය නොවෙයි. පහත දැක්වෙන්නේ වෙළඳපොළේ දක්නට ලැබෙන එවැනි ආකාරයේ යන්ත්‍ර කිහිපයකි.

මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කරන යන්ත්‍රය - ධාරිතාවය පැයට අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 500 - 800 පමණ

සිවු රෝද ට්‍රැක්ටරයෙන් ක්‍රියාකරන ද්විත්ව ක්‍රියාකාරී අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීමේ යන්ත්‍රය - ධාරිතාවය පැයට අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 800 - 1000 පමණ

සිවු රෝද ට්‍රැක්ටරයෙන් ක්‍රියාකරන නවීන කැබලි කරන යන්ත්‍රයක් - ධාරිතාවය පැයට අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 1000 - 1500 පමණ

2. ස්ථාවරව පිහිටුවා ඇති කැබලි කිරීමේ යන්ත්‍ර මෙම යන්ත්‍ර කොම්පෝස්ට් සකසන ස්ථානයේ ස්ථාවරව පිහිටුවා ඇති අතර සියලුම අමුද්‍රව්‍ය මෙම ස්ථානයට ප්‍රවාහනය කර කැබලි බවට පත් කරයි. මෙම යන්ත්‍ර සඳහා ඛානිත එන්ජිමක ආධාරයෙන් හෝ විදුලි සැපයුමක් මගින් අවශ්‍ය බලය සපයයි.

මහා පරිමාණයේ ස්ථාවර අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීමේ යන්ත්‍රය ධාරිතාවය පැයට කිලෝ 1500-2000 අතර

කුඩා පරිමාණයේ ස්ථාවර අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීමේ යන්ත්‍රය ධාරිතාවය පැයට අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 200 - 300

අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කර වෙන වෙනම ගොඩ ගසා ඇති ආකාරය

කුඩා පරිමාණයේ ස්ථාවර අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීමේ යන්ත්‍රය ධාරිතාවය පැයට අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 500 - 800

ගොඩ සකසන ආකාරය

මෙහිදී පෙර ක්‍රමවේදයේ සඳහන් කළ ආකාරයටම පළමුව ස්ථානය සලකුණු කර ගන්න. පළමු හට්ටුව ලෙස කැබලි නොකළ වියළි කොළ රොඩු අඟල් 10-12 ක් පමණ උසට අතුරන්න. පසුව වියළි ශාක කැබලි, සත්ත්වමය අමුද්‍රව්‍ය, අමු ශාකමය කැබලි මාරුවෙන් මාරුවට හට්ටු වශයෙන් ඇසිරීම සිදු කරන්න. මුහුම් යෙදීම, එප්පාවල රොක්පොස්පේට් යෙදීම, ජලය යෙදීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් පෙර සඳහන් කළ ආකාරයටම සිදු කරන්න.

අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කර තට්ටු වශයෙන් යොදා කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට අමුද්‍රව්‍ය ගොඩක් සාදන ආකාරය පියවරෙන් පියවර

අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ සකසන ස්ථානය සලකුණු කර ගැනීම

යටම තට්ටුවට ලෙස කැබලි නොකළ විශලි කොළ රොඩු දැමීම

දෙවන තට්ටුවට සත්ත්ව පොහොර දැමීම (ගොම පොහොර)

තුන්වන තට්ටුවට කැබලි කරගත් කොළ පොහොර දැමීම (ශිඬි තෘණ)

භතරවන තට්ටුවට සත්ත්ව පොහොර දැමීම (කුකුල් පොහොර)

පස්වන තට්ටුවට කැබලි කරගත් කොළ පොහොර දැමීම (ගිලිරිසිඬියා)

7

හයවන තට්ටුවට කැබලි කරගත් විශලී තෘණ දැමීම

8

හත්වන තට්ටුවට බෝග අවශේෂ කැබලි යෙදීම (කෙසෙල් කඳුන්)

9

අටවන තට්ටුවට සත්ත්ව පොහොර එකතු කිරීම (කුකුල් පොහොර)

10

නවවන තට්ටුවට කොළ පොහොර කැබලි එකතු කිරීම (වල් සුරියකාන්ත කැබලි)

11

දසවන තට්ටුව ලෙස බෝග අවශේෂයන් දැමීම (ඉවතලන හේ රොඩු)

12

එකොළොස්වන තට්ටුවට කොළ පොහොර කැබලි එකතු කිරීම (ශ්ලීරසිතියා කැබලි)

13

අවසාන වශයෙන් සත්ත්ව පොහොර එකතු කිරීම (ගොම් පොහොර)

14

ප්‍රමිතියෙන් යුතුව සාදන ලද අමුද්‍රව්‍ය ගොඩක්

15

අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ ආවරණය කිරීම

16

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා නිසි ලෙස සකසන ලද අමුද්‍රව්‍ය ගොඩක්

තට්ටු දෙක තුනක් අතරට වජ්ජාවල රොක් පොස්පේට් විසුරුවා හරින්න

තට්ටු දෙක තුනක් අතරට මුහුම් එකතු කරන්න

සියලුම විශලි අමුද්‍රව්‍ය ජලය යොදා ගොඳින්න තෙත් කරන්න

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

අමුද්‍රව්‍ය හොඳින් මිශ්‍ර කර කොමිපෝස්ට් ගොඩ සැකසීම

මේ සඳහා අමුද්‍රව්‍ය කැබලි කිරීමේ යන්ත්‍රයක් මෙන්ම මිශ්‍ර කිරීමේ යන්ත්‍රයක් ද අවශ්‍ය වෙයි. මිශ්‍ර කිරීමේ යන්ත්‍රයක් නොමැති නම් මිනිස් ශ්‍රමය ආධාරයෙන් ද අමුද්‍රව්‍ය කැබලි හොඳින් මිශ්‍ර කළ හැකිය.

අමුද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කිරීමට භාවිතා කරන යන්ත්‍රය

අමුද්‍රව්‍ය මිනිස් ශ්‍රමය ආධාරයෙන් මිශ්‍ර කිරීම

පළමුව සියලුම ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය අඟල් 1/2 - 2 ක (සෙ.මී 1-4) පමණ ප්‍රමාණයේ කුඩා කොටස් වලට කපා වෙන වෙනම තාවකාලිකව ගොඩගසා ගන්න.

කෙසෙල් කඳන් කැබලි

ගිණි තෘණ කැබලි

තණකොළ කැබලි

වල් සුරියකාන්ත කැබලි

ශ්‍රීරසිඛියා කැබලි

දෙවැනි පියවර වශයෙන් කැබලි කරගත් අමු ශාක කොටස්, වියළි ශාක කොටස් සහ සත්ත්ව පොහොර මිශ්‍ර කිරීමේ යන්ත්‍රයට දමන්න (අමු ශාක : වියළි ශාක : සත්ත්ව පොහොර 1 : 1 : 1 අනුපාතයට ගැනීම සුදුසුය). එයටම අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 1000ට එප්පාවල රොක්පොස්පේට් කිලෝ 50 ක් සහ හොඳින් සැකසූ කොම්පෝස්ට් පොහොර මුහුම් ලෙස කිලෝ 50 ක් වන ලෙස එකතු කර යන්ත්‍රයෙන් මිශ්‍ර කරන්න. මිශ්‍ර වන අතරවාරයේ අමුද්‍රව්‍ය හොඳින් තෙත්වන ලෙස ජලය ඉසින්න. (වැඩිපුර ජලය යෙදීමෙන් වළකින්න) අමුද්‍රව්‍ය සියල්ලම හොඳින් මිශ්‍ර වූ පසු

යාන්ත්‍රිකව හෝ විල්බැරෝ ආධාරයෙන් මිශ්‍රණය කොම්පෝස්ට් ගොඩ සකසන ස්ථානයට රැගෙන ගොස් අඩි 5 1/2 ක් පළල හා අඩි 5 1/2 උසට සිටින සේ කුමානුකූලව ගොඩ සකසන්න. ගොඩ සැකසීමෙන් පසුව පෙර සඳහන් කළ පරිදි වාතය හුවමාරුවට ඉඩ තබා සුදුසු ආවරණයකින් ගොඩ ආවරණය කරන්න.

අමුද්‍රව්‍ය කුඩා කොටස් වලට කඩා ඇති නිසාත් ජලෝයම ශ්‍රාවය පිටතට පැමිණ හොඳින් මිශ්‍ර වී ඇති නිසාත් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් සහිත මුහුම්, ජලය හා වාතය අමුද්‍රව්‍ය සමඟ හොඳින් මිශ්‍ර වී ඇති නිසාත් මෙම ක්‍රමයේදී අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ පෙර සඳහන් කළ ක්‍රම වලට සාපේක්ෂව ඉක්මනින් කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පරිවර්තනය වෙයි. මූලික පිරිවැය තරමක් වැඩි වුවත් මෙවැනි ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කර කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී අඩු ඉඩ ප්‍රමාණයක, කෙටි කාලයකදී වැඩි කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණයක් ඉතා හොඳ ප්‍රමිතියකින් යුතුව නිෂ්පාදනය කිරීමට අවස්ථාව ලැබෙයි.

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

විවෘත ගොඩ ක්‍රමයට සැකසූ අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ නඩත්තු කිරීම

අප විසින් සාදන ලද අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ හොඳින් නඩත්තු නොකළේ නම් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමට වැඩි කාලයක් ගතවන අතරම නිපදවෙන පොහොර වල ගුණාත්මය ද බාල වෙයි. හොඳින් නඩත්තු කිරීම වශයෙන් අදහස් කරන්නේ අමුද්‍රව්‍ය කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පරිවර්තනය කරන ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන්ට අවශ්‍ය කරන තත්වයන් ඉතා හොඳින් ලබා දීමට ක්‍රියා කිරීමයි. අමුද්‍රව්‍ය කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කරන තත්වයන් සහ එම තත්වයන් නිවැරදිව ලබාදෙන්නේ කෙසේදැයි දැන් සලකා බලමු.

තෙතමනය ප්‍රශස්තව පවත්වා ගැනීම

අමුද්‍රව්‍ය මත ක්‍රියා කරන ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය හොඳින් පවත්වා ගැනීමටත්, ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය වල මෘදු බව පවත්වා ගැනීමටත්, අමුද්‍රව්‍ය ගොඩට හොඳින් තෙතමනය ලබාදිය යුතුය. සාමාන්‍යයෙන් අමුද්‍රව්‍ය බරට සාපේක්‍ෂව 60% ක පමණ තෙතමනයක් පවත්වාගෙන යාම සුදුසුය. සනීපකට වරක් අමුද්‍රව්‍ය ගොඩෙහි තෙතමනය පරීක්ෂා කර බලන්න. තෙතමනය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා උල්කරගත් වියළි ලියක් අමුද්‍රව්‍ය ගොඩට ඇතුළු කර විනාඩි තුන හතරක් තබා එළියට ගෙන පරීක්ෂා කර බැලිය හැකිය. තෙතමනය ප්‍රමාණවත් පිරිදි පවතී නම් වියළි ලියේ අග්ගිස්ස තෙත් වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වෙයි. (මෙයට අමතරව කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි උෂ්ණත්වය පරීක්ෂා කිරීමෙන් ද එහි තෙතමනය නිසි පරිදි පවතින්නේදැයි අදහසක් ලබාගත හැකිය. අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ හොඳින් රත් වී ඇත්නම් එහි ප්‍රමාණවත් පරිදි තෙතමනය ඇත)

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

තෙතමනය පරීක්ෂා කර බැලීම

තෙතමනය අඩු නම් ප්‍රමාණවත් පරිදි පිරිසිදු ජලය යොදන්න. (ජලයට අමතරව ගව මුත්‍රා, ජීව වායු දියරය, අමුද්‍රව්‍ය ගොඩෙන් ඉවතට යන දියරය ආදී දියර ද භාවිතා කළ හැකිය.) ජලය යෙදීමේදී අමුද්‍රව්‍ය ගොඩෙන් ඉවතට ජලය ගලා යන ලෙස වැඩිපුර යෙදුවහොත් ශාක පෝෂක හා කාබනික ද්‍රව්‍ය සේදී ඉවත්ව යා හැකි බැවින් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට පමණක් ජලය යෙදීමට වගබලා ගන්න.

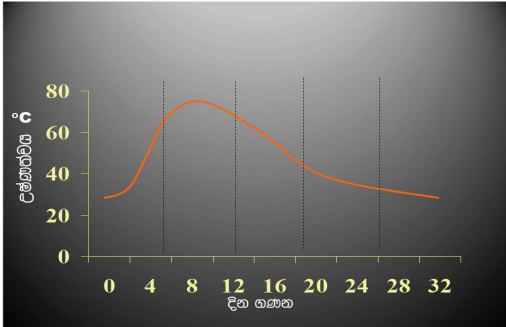
[අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ පෙරළන (මිශ්‍ර කරන) අවස්ථාවේදී ජලය යෙදීමත් ඒකාකාරව අමුද්‍රව්‍ය හොඳින් තෙත්වන ලෙස ජලය යෙදීමට හැකියාව ලැබෙයි. කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි තෙතමනය නියමිත ආකාරයට පවත්වා ගැනීම සඳහා අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ පෙරළීම සහ ගොඩ ආවරණය කර තබා ගැනීම ද වැදගත් වෙයි.]

ජලය යොදන අවස්ථාවක්

තෙතමනය වැඩි වූ විට වාතය අඩුවීම නිසා නිර්වායු තත්වයක් ඇතිවෙයි. එවිට කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය මන්දගාමී වන අතරම මිනේන් වැනි අහිතකර වායු වර්ග ඇතිවෙයි.

60⁰-70⁰ අතර උෂ්ණත්වයක් පැය 24 කට වඩා එකදිගට පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වෙයි.

කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට සැකසූ අමුද්‍රව්‍ය ගොඩක උෂ්ණත්වය කාලයත් සමඟ වෙනස් වන ආකාරය

පළමු සති 2 තුළදී නියමිත උෂ්ණත්වය ගොඩ තුළ තබා ගැනීමෙන් කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය වීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් වන අතර නිපදවෙන පොහොර ද ප්‍රමිතියෙන් යුතු වෙයි.

තෙතමනය සහිත අමු ලීයක් අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ තුළට ඇතුළත් කර විනාඩි 5 ක් පමණ තබා එළියට ගෙන අතින් අල්ලා පරික්ෂා කර බැලුවිට එම ලීයෙහි අතට දැනෙන හොඳ රසිතයක් ඇත්නම් හොඳ උෂ්ණත්වයක් ගොඩ තුළ ඇති බව නිශ්චය කරගත හැකිය.

උෂ්ණත්වය නියමිත පරාසයේ පවත්වා ගැනීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන්න.

- කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි තෙතමනය මනාව පවත්වා ගන්න.
- කොම්පෝස්ට් ගොඩට හොඳින් වාතය ලැබීමට සලස්වන්න.
- කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතය අඩු අමුද්‍රව්‍ය වැඩිපුර භාවිතා කරන්න.
- මුහුම් යෙදීමේදී ප්‍රදේශයට ආවේණික ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් සහිත හොඳින් සැකසූ කොම්පෝස්ට් පොහොර භාවිතා කරන්න.

- වාතය හුවමාරුවට ඉඩ තබා අමුද්‍රව්‍ය ගොඩෙහි ඉහළ කොටස කළු පොලිතිනයකින් හොඳින් ආවරණය කරන්න.
- ඇතුළත උෂ්ණත්වය රැඳෙන ලෙස ගොඩෙහි පළල හා උස ප්‍රමාණවත් පරිදි සකසන්න. (පළල අඩි 5, උස අඩි 5 1/2)

අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ තුළ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් හොඳින් ක්‍රියාකරයි නම් ආවරණය ඉවත් කර ගොඩට අත තැබූ විට හොඳ රසිතයක් අතට දැනෙයි

මිශ්‍ර කිරීම / ගොඩ පෙරළීම

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට සැකසූ අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ මිශ්‍ර කිරීම නැතිනම් ගොඩ පෙරළීම ඉතාමත් අත්‍යාවශ්‍ය නඩත්තු ක්‍රියාවලියකි. මෙමගින් අමුද්‍රව්‍ය හොඳින් මිශ්‍ර වීම, ගොඩ තුළට හොඳින් වාතය ලැබීම, ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් හා තෙතමනය ඒකාකාරීව ගොඩ පුරා පැතිරී යාම සිදුවෙයි. එමෙන්ම නිර්වායු ස්වසනය සිදුවී අහිතකර වායු වර්ග එකතු වූ ස්ථාන පැවතියේ නම් එම වායු ඉවත් වී යාම වැනි හිතකර තත්වයන් රාශියක් සිදුවෙයි. මෙහි අවසාන ප්‍රතිඵලය ලෙස කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය වේගවත් වන අතරම නිපදවෙන කොම්පෝස්ට් පොහොර වල ගුණාත්මය ද ඉහළ යයි. සාමාන්‍යයෙන් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණයෙන් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී ගොඩ පෙරළීමේ ක්‍රියාවලිය උදෙසා

මුල්ල ආධාරයෙන් කළ හැකිය. නමුත් මහා පරිමාණයෙන් යුතුය පොහොර නිෂ්පාදනය සිදු කරන්නේ නම් ඒ සඳහාම නිපදවූ යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීම සුදුසුය.

ගොඩ සකසා පළමු සති තුනත්-හතරත් අතර පළමු පෙරළීම සිදුකරන්න. පළමු පෙරළීමෙන් පසු අවම වශයෙන් සති තුනකට වරක් හෝ කොම්පෝස්ට් ගොඩ පෙරළීම සිදුකරන්න.

උදල, මුල්ල භාවිතයෙන් ගොඩ පෙරළන ආකාරය

මාකදුර ගොඩ පෙරළීමේ යන්ත්‍රය භාවිතයෙන් ගොඩ පෙරළන ආකාරය

ගොඩ පෙරළන සෑම අවස්ථාවකදීම තෙතමනය අඩු නම් ජලය යොදා ගොඩ පුරාම ඒකාකාරී තෙතමනයක් පවත්වා ගන්න. දිරාපත් වූ කාබනික ද්‍රව්‍ය, දිරාපත් නොවූ කාබනික ද්‍රව්‍ය සමග හොඳින් මිශ්‍ර කරන්න. අවශ්‍ය නම් දිරාපත් නොවූ ස්ථාන වලට නැවත මුහුම් එකතු කරන්න. ගොඩ පෙරළීමෙන් පසු පෙර තිබූ ආකාරයටම ගොඩ

හොඳින් සකසා වායු හුවමාරුවට ඉඩ තබා කළු පොලිතීනයෙන් ආවරණය කරන්න.

ගොඩ සෑදීමෙන් මාස 3 කට පමණ පසුව අවසන් පෙරළීම සිදුකරන්න. මේ අවස්ථාව වන විට බොහෝ දුරට අමුද්‍රව්‍ය දිරාපත් වී ඇති අතර නිෂ්පාදනය වී ඇති පොහොර වෙළඳපොළට සැකසීම සඳහා සුදුසු වේ. වෙළඳපොළට සකසන තුරු කොම්පෝස්ට් ගොඩ සම්පූර්ණයෙන්ම වසා තැබීමෙන් ශාක පෝෂක අපතේ යාම වළක්වා ගැනීමට ද කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි කෘමීන් බිත්තර දැමීම වළක්වා ගැනීමට ද හැකියාව ලැබෙයි.

පළමු පෙරළීමෙන් පසු ගොඩ පෙරළන වාර ගණන වැඩි කිරීමෙන් අමුද්‍රව්‍ය පොහොර බවට පරිවර්තනය වීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කළ හැකි අතරම නිපදවන පොහොර වල ගුණාත්මය ද ඉහළ යයි.

ගොඩ පෙරළන/ මිශ්‍ර කරන යන්ත්‍ර

ගොඩ ක්‍රමයට කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී ශ්‍රමය සඳහා වැඩිම පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවන්නේ ගොඩ පෙරළීම සඳහා ය. යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීමෙන් මෙම පිරිවැය අවම කරගත හැකි අතරම වඩා කාර්යක්ෂමව ගොඩ මිශ්‍ර වීම ද සිදුවෙයි. එමෙන්ම නිෂ්පාදනය වන පොහොර වල ප්‍රමිතිය ද හොඳින් ලබාගත හැකිය. මාසයකට මෙට්‍රික් ටොන් 50 ට වඩා ධාරිතාවයකින් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවන ආයතන සඳහා මෙවැනි යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීම ආර්ථිකව ලාභදායක ය. මේ සඳහා භාවිතා කළ හැකි යන්ත්‍ර කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත.

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

සිවුරෝද ට්‍රැක්ටරයෙන් ක්‍රියාකරන මාකදුර ගොඩ පෙරළන යන්ත්‍රය

ගොඩ මත ධාවනය කළ හැකි පෙරළෙන යන්ත්‍රය

ගොඩ ක්‍රමයේදී අමුද්‍රව්‍ය ඉක්මනින් කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පරිවර්තනය කරගැනීම සඳහා ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග

- අමු කොළ පොහොර වැනි කාබන් හයිට්‍රජන් අනුපාතය අඩු, තෙතමනය වැඩි අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රතිශතය වැඩි කිරීම. එවිට ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය වේගවත් වී අමුද්‍රව්‍ය ඉක්මනින් පොහොර බවට පත් වෙයි. නිපදවන පොහොර වල ගුණාත්මකභාවය ද ඉහළ යයි.
- නට්ටු ක්‍රමයට ගොඩ සැකසීමේදී දිරාපත් වීමට අපහසු අමුද්‍රව්‍ය හා දිරාපත් වීමට පහසු අමුද්‍රව්‍ය මාරුවෙන් මාරුවට තැන්පත් කිරීම.

- හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම සත්ත්ව පොහොර එකතු කර ගැනීමට කටයුතු කිරීම. සත්ත්ව අමුද්‍රව්‍ය නොමැති නම් අමු කොළ පොහොර ප්‍රතිශතය වැඩි කිරීම.
- මුහුන් එකතු කිරීමේදී කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදිත ප්‍රදේශයට ආවේණික ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන් බහුල හොඳ තත්වයේ මුහුන් යොදා ගැනීම.
- ගොඩ තුළ ප්‍රශස්ත තෙතමනයක් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම.
- ගොඩට හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබීමට සැලැස්වීම.
- අමුද්‍රව්‍ය ගොඩෙහි උෂ්ණත්වය ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවත්වා ගැනීම.
- පළමු සති දෙකෙන් පසුව ගොඩ පෙරළන වාර ගණන වැඩි කිරීම.
- අමුද්‍රව්‍ය කුඩා කොටස් වලට කැබලි කර ගොඩ සෑදීමට යොදා ගැනීම.
- සියලුම අමුද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කර ගොඩ සැකසීම.
- ජලය වෙනුවට ගව මුත්‍රා වැනි සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය හෝ කාබනික දියර හෝ EM ද්‍රාවණයක් යෙදීම.

වෙනත් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ක්‍රම

ලෝකය පුරා විහිදී ඇති විවිධ නිෂ්පාදන ක්‍රම අතරින් ව්‍යාපාරික මට්ටමින් අප රටෙහි කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා කළ හැකි ක්‍රම කිහිපයක් පිළිබඳව මෙම පරිච්ඡේදයේ දී කෙටියෙන් හඳුන්වා දී ඇත.

සංචාන ගොඩ ක්‍රමය

මෙම ක්‍රමයේ දී ගොඩ පෙරළීමක් / මිශ්‍ර කිරීමක් සිදු නොකරන අතර කුඩා කැබලි වලට කපා හොඳින් මිශ්‍ර කරගත් අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ තුළට වා නළ මගින් හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබීමට සලස්වයි. මේ සඳහා සෙ.මී 10(අඟල් 04) ක පමණ විශ්කම්භයෙන් යුත් PVC නළ භාවිතා වෙයි. එම නළ මත සෙ.මී 3.5 (අඟල් 1 1/2) පමණ සිදුරු පෙළ කිහිපයක් සෙ.මී 15 (අඟල් 6) ක පරතරයකින් සිටින සේ සකසා ඇත. මෙම නළ තුළට කෘතීමව පංකාවක් ආධාරයෙන් වාතය ලබා දෙයි. මෙම සජීද නළ මත අමුද්‍රව්‍ය අසුරා කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පරිවර්තනය කර ගැනීම මෙම ක්‍රමයේ දී සිදු කරනු ලැබේ.

සුළං පංකාව සහ සිදුරු සහිත නළ පද්ධතිය භූමිය මත ස්ථාපනය කර ඇති ආකාරය

සංචාන ගොඩ ක්‍රමයට කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය

1. පළමුව අඟල් 4ක විශ්කම්භය ඇති සිදුරු සහිත PVC බට සැලසුමකට අනුව හොඳින් සමතලා කළ භූමියේ ස්ථාපනය කරන්න.
2. කෘත්‍රීමව වාතය ලබා දීම සඳහා සුළං පංකාවක් නළ සමඟ සම්බන්ධ කරන්න.
3. පසුව අඟල් දෙකක/ තුනක පමණ ප්‍රමාණයට කපා ගත් වියළි කොළ, බෝග අවශේෂ හෝ යතු රොඩු අඟල් හයක පමණ තට්ටුවක් සිදුරු සහිත බටය වැසෙන පරිදි ඒ මත අසුරන්න.
4. මිළඟ පියවර වශයෙන් අඟලක පමණ කැබලි කපා මිශ්‍ර කරගත් අමුද්‍රව්‍ය මිශ්‍රණය (ශාකමය අමුද්‍රව්‍ය සහ සත්ත්ව පොහොර බර අනුව එකට එක අනුපාතයට මිශ්‍ර කර ගැනීම සුදුසුයි). ත්‍රිකෝණාකාර හරස් කඩක් සිටින පරිදි බට උඩ අසුරා ගන්න. මෙම ගොඩ මීටර් 2.5 (අඩි 08) ක් පමණ ආරම්භක පළලට ද මීටර් 1.5 (අඩි 4 1/2) ක් පමණ උසකට ද දිග අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ද වන සේ සකසා ගන්න.
5. පසුව ගොඩ අප පෙර සඳහන් කළ ක්‍රමයේ දී මෙන් ආවරණය කරන්න.
6. මෙලෙස සකසා ගත් අමුද්‍රව්‍ය ගොඩට වරකට විනාඩි 15 බැගින් දිනකට දෙවරක් විදුලි පංකා ආධාරයෙන් කෘතීමව ඔක්සිජන් සහිත වාතය ලබා දෙන්න මෙම අවස්ථාවේ දී 60% පමණ තෙතමනයක් අඛණ්ඩව අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ තුළ පවත්වා ගෙන යන්න.

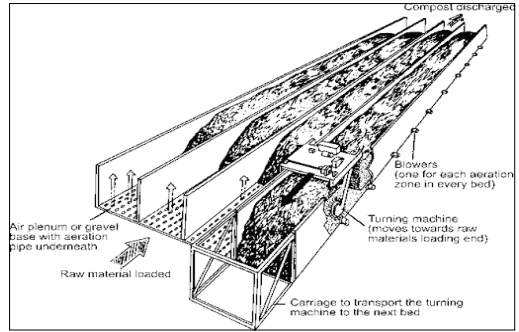
සිදුරු සහිත නළ මත අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ සකසන ආකාරය

7. මාසයකට පසුව කෘතීමව වාතය ලබාදීම හා ජලය යෙදීම නවත්වා දමන්න. පසුව නවත් සති 2 - 3 කාලයක් ස්වභාවිකවම තෙතමනය අඩු වී ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් ස්ථායීවීම සඳහා ලබා දෙන්න.

සංචාත ගොඩ ක්‍රමයේදී ගොඩ පෙරළීම අවශ්‍ය නොවන නිසා කම්කරු හා උපකරණ වියදම අඩුවෙයි. එමෙන්ම කෙටි කාලයකදී කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවා ගැනීමට ද හැකියාව ලැබෙයි.

ටැංකි තුළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීම

අප පෙර සඳහන් කළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේ ක්‍රම වලට වඩා දියුණු තාක්ෂණයක් ටැංකි ක්‍රමයේදී භාවිතා වෙයි. මෙහිදී කෙටි කාලයකදී හොඳ ප්‍රමිතියෙන් යුතු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවා ගත හැකිය. එමෙන්ම වෙනත් ක්‍රම වලට වඩා අඩු ඉඩකින් වැඩි පොහොර ප්‍රමාණයක් නිපදවා ගැනීමට ද අවස්ථාව ලැබෙයි. මෙම ක්‍රමයේදී කෘත්‍රීමව ඔක්සිජන් සහිත වාතය සැපයීම ද යාන්ත්‍රිකව ගොඩ පෙරළීමට ද සිදු කරන නිසා මිනිස් ශ්‍රම අවශ්‍යතාවය ඉතා අඩුය.

දිගු ටැංකි ක්‍රමයේ ආකෘතියක්

ඉහළින් ආවරණයක් සහිත ගොඩනැගිල්ලක් තුළ මීටර 2 (අඩි 6) පමණ පළල, මීටර් 1.5 (අඩි 4.5) පමණ උස, මීටර් 30 ක් පමණ (අඩි 100) දිගින් යුතු ටැංකි ගොඩාල් හෝ කොන්ක්‍රීට් භාවිතා කර සාදනු ලබයි. කෘත්‍රීමව වාතය සැලසීම සඳහා අගල් 4 ක සිදුරු සහිත PVC නල ටැංකියේ මැදින් එළා කළුගල් කැබලි වලින් එය ආවරණය කර ඇත. එමෙන්ම ටැංකි බිත්ති මුදුනේ මිශ්‍ර කිරීමේ යන්ත්‍රය ධාවනය කිරීමට සුදුසු පරිදි පිලි සවි කරනු ලබයි. ජලවහනය දියුණු කිරීම සඳහා ටැංකි මඳ බෑවුමක් සහිතව සකසන අතරම ටැංකි පතුලෙහි ජලවහන නළ යොදා ඇත.

දිගු ටැංකි තුළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කරන අවස්ථාවක්

දිගු ටැංකි මත ගොඩ මිශ්‍ර කිරීමේ යන්ත්‍රයක් ධාවනය වන අවස්ථාවක්

දිගු ටැංකි ක්‍රමයේදී මිශ්‍ර කිරීමේ යන්ත්‍රය මගින් කැබලි ප්‍රමාණය තවදුරටත් කුඩා කිරීම ද , ගොඩෙහි සවිච්චතාවය වැඩි කිරීම ද, කෘත්‍රීමව වාතය සැපයීම ද සිදු කරන නිසා ඉතා ඉක්මනින් අමුද්‍රව්‍ය පොහොර බවට පත්වේ. දිගු ටැංකි ක්‍රමයට කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී මූලික පිරිවැය වැඩි වුවද අඩු කම්කරු ශ්‍රමයක් වැයවන බැවින් දෛනික නිෂ්පාදන පිරිවැය සාමාන්‍ය ගොඩ ක්‍රමයට සාපේක්ෂව ඉතා අඩුය.

කවපිමා කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය

නාගරික අපද්‍රව්‍ය සහ කෘෂිකාර්මික අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කර මහා පරිමාණයෙන් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා කවපිමා කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ක්‍රමය භාවිතා කරයි. මෙම තාක්ෂණය අප කලින් සඳහන් කළ දිගු ටැංකි ක්‍රමවේදයේම ඉදිරි පියවරක් වෙයි. මෙහිදී පටු දිගු ටැංකි රාශියක් වෙනුවට පළලින් හා දිගින් වැඩි එක විශාල ටැංකියක් විශාල ආවරණයක් තුළ ස්ථාපයන කර ඇත. දළ වශයෙන් මෙහි දිග මීටර් 60 ක් පමණ ද, පළල මීටර් 20 ක් පමණ ද වෙයි. අමුද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම, මිශ්‍ර කිරීම, ගොඩ පෙරළීම, අමුද්‍රව්‍ය ඉදිරියට තල්ලු කිරීම, වාතනය කිරීම ආදී සියලු කරුණු යන්ත්‍රානුසාරයෙන් සිදුකරනු ලබයි.

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

කවපිමා කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනාගාර සඳහා දිනකට අමුද්‍රව්‍ය ටොන් 50 ක් පමණ යෙදිය හැකි අතර දිනකට කොම්පෝස්ට් පොහොර ටොන් 15-20 පමණ නිෂ්පාදනය කර ගැනීමේ හැකියාව ඇත. මෙම පොහොර නිෂ්පාදනාගාර ප්‍රාථමික හා ද්විතියික වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් දෙකකින් සමන්විත වෙයි. අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රාථමික අංශයේ දින 30 ක් පමණ ස්වායුෂ්‍ය පීරිණයට පත් කිරීමෙන් අනතුරුව තවදුරටත් පීරිණය වීමට සහ ස්ථායී වීමට ද්විතියික අංශයේ දින 15 ක් පමණ ගොඩගසා තබයි. තෙතමනය ප්‍රමාණවත් පරිදි ඉවත් වූ පසු වෙළඳපොල සඳහා සැකසීමට යොමු කරයි.

කවපිමා කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයක්

කවපිමා කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයක අමුද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කරන ආකාරය

පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන

අප මෙතෙක් විස්තර කළ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ක්‍රම සියල්ලම ස්වායු ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන් මාර්ගයෙන් පොහොර නිෂ්පාදනය කර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයන් වෙයි. ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන්ට අමතරව පසේ ජීවත් වන ගැඩවිල් පණුවන් යොදා ගෙන ද උසස් ප්‍රමිතියෙන් යුතුව කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කර ගැනීමේ හැකියාව ඇත. මේ සඳහා වඩාත්ම සුදුසු වන්නේ රතු පැහැති Essinea වර්ගයේ ගැඩවිල් පණුවන් ය. ගැඩවිල් පණු පොහොර ගුණාත්මයෙන් ඉහළ අතරම මාසයක් මාස එකහමාරක් වැනි කාලයක දී නිෂ්පාදනය කර ගැනීමට ද හැකිය.

පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට සුදුසු Essinea වර්ගයේ ගැඩවිල් පණුවන්

පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර වල ශාක පෝෂක හා කාබනික ද්‍රව්‍ය වලට අමතරව පණුවන් විසින් ශ්‍රාවය කරනු ලබන ශාක වලට හිතකර හෝමෝන හා එන්සයිම වර්ග ද අඩංගු වෙයි.

ගැඩවිල් පණුවන් ගුණනය කර ගැනීම

පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කර ගැනීමේ පළමු පියවර වන්නේ ඒ සඳහා අවශ්‍ය ගැඩවිල් පණුවන් බෝකර ගැනීමයි. මේ සඳහා අවශ්‍ය රතු පැහැති ගැඩවිල් පණුවන් විශේෂය **කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව**

සොයා ගැනීමට අපහසු අවස්ථාවල දී පහත ක්‍රියා පිළිවෙත අනුගමනය කිරීමෙන් පණුවන් ලබා ගැනීමට හැකි වෙයි.

- ගෙවත්තේ ඇති දිරායන කොළරොඩු ගොඩක් දිරායන ගොම වැනි දෑ පවතින ස්ථානයක් පාදා එය තෙත් කර ඒ මතට සක්කර හකුරු ද්‍රාවණයක පොගවා ගත් තෙත ගෝනියක් දමන්න. ඒ මතට අමු ගොම ස්වල්පයක් දමා සතියක් පමණ තබන්න. සතියකින් පමණ බැඳු විට ගෝනියේ යටි පැත්තේ රතු පැහැති ගැඩවිල් පණුවන් රාශියක් දැකගත හැකිය. එම සතුන් ගුණනය කර ගැනීම සඳහා යොදා ගත හැකිය.

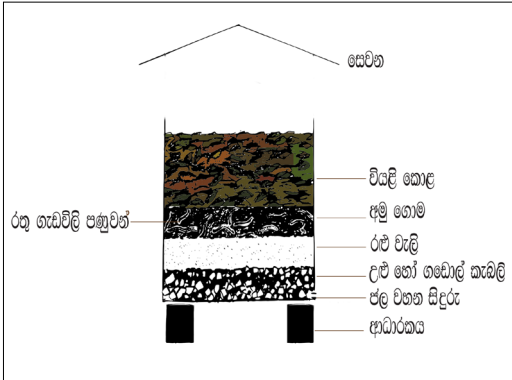
(අවශ්‍ය නම් ගුණනය කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරන පණුවන් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ මාකදුර තිරසර කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනයෙන් ලබාගත හැකිය.)

මෙසේ සොයා ගත් ගැඩවිල් පණුවන් පහත ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනයෙන් ගුණනය කරගත හැක.

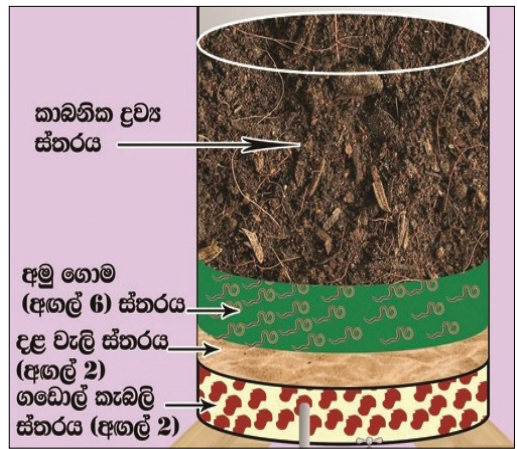
1. ලීටර 200 ජලාස්ථික් බැරලයකින් භාගයක් ගෙන පතුලට ආසන්නයේ ජල වහනය සඳහා සිදුරු කරන්න. එය හොඳින් සෙවණ හා වාතාශ්‍රය ලැබෙන ස්ථානයක වර්ශාපතනයට නිරාවරණය නොවන සේ තබන්න.
2. එම බඳුනේ පතුලට අඟල් 1 1/2 - 2 ක් පමණ ප්‍රමාණයේ උළු හා ගඩොල් කැබලි තට්ටුවක් අඟල් 3 ක පමණ ඝණකමට අතුරන්න. ඒ මත අඟල් 2 ක් පමණ උසට රළු වැලි අතුරන්න.
3. ඊට උඩින් අඩි 1 1/2 - 2 ක් පමණ වන සේ අමු ගොම තට්ටුවක් යොදන්න.
4. අමු ගොම මතට ගැඩවිල් පණුවන් යොදන්න.

ඉන් අනතුරුව පිදුර හෝ වියළි තණකොළ හෝ වියළි ශාක පත්‍ර තට්ටුවක් දමා ප්‍රමාණවත් තෙතමනයක් ලබා දෙන්න.

5. මාසයකට පමණ පසු ගැඹවිලි පණුවන් හොඳින් ගුණනය වී ඇති බව දක්නට ලැබෙයි.

බැරලයක් තුළ පණුවන් බෝ කර ගන්නා ආකාරය

පණුවන් බෝකර ගැනීමට සැකසූ බැරලයක හරස්කඩ ආකෘතිය

ටැංකි තුළ පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කිරීම

පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා වහලයක් සහිත විවෘත ගොඩනැගිල්ලක් අවශ්‍ය වෙයි. සෙවණ ඇති සිසිල් පරිසරයක පණු පොහොර ගෘහය සාදාගත හැකිනම් වඩාත් හොඳය. නැතිනම් සේවන දැල් භාවිතා කර පොහොර ගෘහය ආවරණය කිරීමට ද සිදු කළ හැකිය. එය තුළ අඩි 4 - 6 ක පමණ පළල, අඩි 3 ක් පමණ උස සහ අඩි 10 ක් පමණ හෝ අවශ්‍ය දිගින් යුතු ටැංකි සාදා ගන්න.

ටැංකි වල පතුල කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්ති යොදා අස්ථරණය කිරීම අවශ්‍යය. එසේ නොමැති වුවහොත් ගැඹවිලි පණුවන් පස තුළට ගමන් කිරීම මෙන්ම, පෝෂක කාන්දු වීම ද සිදු වේ. ටැංකි පතුලවත් පසෙකට කුඩා ආනතියක් සහිතව සකස් කළ බැවුම සහිත බිත්තියෙහි ජලවහන සිදුරු තබා එම සිදුරු වලින් පිටවන ද්‍රාවණය එකතු කරගත හැකි අයුරින් සකස් කිරීමෙන් දියර පොහොරක් ද ලබාගත හැකිය.

පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදන ඒකක තුළ ටැංකි සකසා ඇති ආකාරය

ටැංකි තුළට අමුද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම

පණු පොහොර නිපදවීමේ දී අමුද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිතා කිරීමට සුදුසු වන්නේ අමු ගොම හෝ වියළි ගොම සහ වියළි හෝ මැලවුණු ශාක පත්‍ර ආදිය වේ. පිදුරු සහ වියළි තණකොළ වඩාත්ම සුදුසු වෙයි. වියළි කොළ රොඩු යෙදීමෙන් පණුවන්ට හිතකර ලෙස මිශ්‍රණයේ උෂ්ණත්වය පාලනය කර ගැනීමට ද තෙතමනය ප්‍රශස්තව තබා ගැනීමට ද පහසුය.

1. සකස් කරගත් ටැංකි වල පතුලටම අඟල් 6 ක පමණ ස්ඵටිකමට කොළ රොඩු තට්ටුවක් අතුරන්න.
2. එම කොළ රොඩු තට්ටුව මතට අඟල් 2 - 3 ක ගොම තට්ටුවක් එක් කරන්න. ඒ මතට හැවිත වතාවක් වියළි කොළ රොඩු තට්ටුවක් එකතු කරන්න.
3. මේ ආකාරයට ටැංකියේ කට මට්ටමට අඟල් 2 - 3 වන තුරු කාබනික ද්‍රව්‍ය පුරවා ගන්න. (එසේ නොමැති නම් සපයාගත් ශාකමය ද්‍රව්‍ය අඟල් 1 - 2 ක පමණ ප්‍රමාණයට කැබලි කර සතියක් පමණ මැලවීමට ඉඩ හරින්න. පසුව ගොම පොහොර මිශ්‍ර කර ටැංකිය පුරවා ගන්න.)
4. පුරවාගත් ටැංකිය මතට පණුවන් සහිත ගොම

මිශ්‍රණය ඒකාකාරීව පැතිර යන ලෙස එකතු කරන්න. ඉන් අනතුරුව පිදුරු හෝ වියළි ශාක පත්‍ර තට්ටුවක් දමා ප්‍රමාණවත් පරිදි තෙතමනය ලබා දෙන්න.

5. මාසයක් - මාස එකහමාරක් වැනි කාලයකට පසුව ඔබ යෙදූ කාබනික ද්‍රව්‍ය පණු පොහොර බවට පත්ව තිබෙනු දැක ගත හැක. මෙහි දී අප මුලින්ම යොදන පණුවන් ප්‍රමාණය වැඩිනම් අමුද්‍රව්‍ය පොහොර බවට පත් වීමට ගත වන කාලය අවම කරගත හැකිය.

අමුද්‍රව්‍ය පිරවූ ටැංකියක් පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පත්වූ පසු

නිෂ්පාදිත කොම්පෝස්ට් පොහොර වලින් පණුවන් ඉවත් කර ගැනීම

01 ක්‍රමය

සාදාගත් පණු කොම්පෝස්ට් පොහොර ටැංකියේ එක් පැත්තකට එකතු කරන්න. හිස් වූ කොටසට ගොම හා කොළ රොඩු එකතු කර ප්‍රමාණවත් පරිදි තෙත් කර සෙවණ හා වාතාශ්‍රය ලබා දෙන්න. පණු පොහොර එකතු කළ පැත්ත වියළීමට ඉඩ හරින්න. හැකිනම් සූර්යාලෝකය ලැබීමට සලස්වන්න. මෙසේ සතියක් පමණ තැබීමෙන් පණු කොම්පෝස්ට් වල ඇති ගැඩවිල් පණුවන් අලුත් අමුද්‍රව්‍ය ඇති පැත්තට ගමන් කරයි.

පණුවන් වෙන් කර ගැනීම සඳහා නිෂ්පාදිත කොම්පෝස්ට් පොහොර ටැංකියේ එක් පසකට කර අනෙක් පසට අලුත් අමුද්‍රව්‍ය දමා ඇති ආකාරය

සතියකට පසු කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි ඉහළ සිට දිනකට අඩියක් පමණ ගැඹුරට කොම්පෝස්ට් පොහොර එකතු කර ගන්න. මේ ආකාරයට දිනපතා ඉහළ ඇති වියළි කොම්පෝස්ට් ඉවත් කර ගැනීම ගොඩ අවසන් වනතුරු සිදු කරන්න. (ආලෝකයෙන් හා වියළීමෙන් බේරීමට පහළට ගමන් කර අවසානයේ නව අමුද්‍රව්‍ය ගොඩට එකතු වෙයි.) පසුව මුළු ටැංකියම අළුත් කාබනික ද්‍රව්‍ය හා ගොම මිශ්‍රණයෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම පුරවා ගන්න. මෙලෙස නොකඩවා ගැඩවිල් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කළ හැක.

02 ක්‍රමය

ටැංකියේ ඇති අමුද්‍රව්‍ය හොඳින් පොහොර බවට පත් වූ පසු එම ටැංකියේ ස්ථාන කිහිපයකට අමු ගොම අඩංගු සිදුරු සහිත ලීට් 10 පමණ බඳුන් ගිල්වා තබන්න. මෙම අමුගොම සහිත භාජනයට කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි ඇති පණුවන් ඇඳී එයි. දින දෙකකට වරක් මෙම භාජනවල ඇති අමුගොම වෙනත් ටැංකියකට මාරු කර නැවත අලුතින් අමුගොම පුරවා කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි ගිල්වා තබන්න. මෙලෙස දින 10 ක් පමණ තැබූ

විට පණුවන් වැඩි ප්‍රමාණයක් අමුගොම සමඟ සැකසුණු කොම්පෝස්ට් ගොඩෙන් ඉවත්ව යයි.

පණුවන් වෙන් කර ගැනීම සඳහා ගොම පිරවූ සිදුරු සහිත භාජන තබා ඇති ආකාරය

5. අලෙවිය සඳහා කොම්පෝස්ට් පොහොර සකසීම

අප දැන් සලකා බලමු ඔබ විසින් හොඳින් නිෂ්පාදනය කරගත් කොම්පෝස්ට් පොහොර වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා සකසා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව. මේ සඳහා පහත සඳහන් පියවරයන් අනුගමනය කිරීමට ඔබට සිදුවනු ඇත.

1. තෙතමනය අඩු කිරීම
2. කැට පොඩි කිරීම
3. හැලීම
4. ඇසිරීම
5. භාවකාලික ගබඩා කිරීම
6. අලෙවි කිරීම

1. තෙතමනය අඩු කිරීම

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය කරනු ලබන අවස්ථාවේදී ගොඩ තුළ තෙතමනය 50%-60% පමණ අගයක පවතී. අමුද්‍රව්‍ය සියල්ල පොහොර බවට පරිවර්තනය වූ පසු මෙම තෙතමන ප්‍රමාණය 25% ට වඩා අඩු අගයකට ගත යුතුය. මේ සඳහා පළමු පියවර ලෙස අමුද්‍රව්‍ය ගොඩ හොඳින් කොම්පෝස්ට් බවට පත් වූ පසු එයට ජලය යෙදීම නවතා දමන්න. වැසි රහිත දින වලදී දිවා කාලයේදී පොළිතීන් ආවරණය ඉවත් කර හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබීමට සලස්වන්න. (කොම්පෝස්ට් පොහොර වල ඇති තෙතමනය ඉවත් කිරීමේදී සෘජුවම තද සූර්යාලෝකය නිරාවරණය කිරීම තුළින් එහි අඩංගු නයිට්‍රජන් වැනි ශාක පෝෂක ඉවත්ව යා හැකි බැවින් දැඩි සූර්යාලෝකයට කොම්පෝස්ට් ගොඩ නිරාවරණය කිරීම සුදුසු නැත). පොහොර වල තෙතමනය තවදුරටත් අඩු කර ගැනීම සඳහා වහලයක් සහිත විවෘත ගොඩහැඟිල්ලක් තුළ

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

තුනී කර දින කිහිපයක් තබන්න. මෙහි දී ද පැය කිහිපයකට වරක් ගොඩ පෙරළීම සිදු කරන්න.

තෙතමනය අඩු කිරීම සඳහා වාතයට නිරාවරණය කර ඇති කොම්පෝස්ට් ගොඩක්

නිෂ්පාදනය කළ කොම්පෝස්ට්හි තෙතමනය පරීක්ෂා කිරීම

- නිෂ්පාදනය කරගත් කොම්පෝස්ට් පොහොර ස්වල්පයක් අතට ගෙන හොඳින් මිරිකන්න.
- දැඟිලි අතරින් ජල බිංදු පිටවන්නේ නම් අන්තර්ගත තෙතමනය වැඩි බව හැඟී යනු ඇත.
- එසේ කිරීමේදී ජලය පිට නොවී අත

2. කැට පොඩි කිරීම

කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයේදී පීරණය වෙමින් පවතින කාබනික ද්‍රව්‍ය විවිධ වූ බන්ධනකාරක මගින් එකිනෙකට බැඳීම නිසා විවිධ ප්‍රමාණයේ කැට සෑදීම සිදුවෙයි. විශාල කැට සහිතව වෙළඳපොළට කොම්පෝස්ට් පොහොර ඉදිරිපත් කිරීම සුදුසු නොවන බැවින් යන්ත්‍රානුසාරයෙන් හෝ අතින් ක්‍රියාකරන

උපකරණ ආධාරයෙන් කොම්පෝස්ට් කරට මි.මී 4 0 වඩා අඩු වන ලෙස කුඩුකර ගැනීම සුදුසු ය. මේ සඳහා යන්ත්‍රයක් භාවිතා කරන්නේ නම් ඒකාකාරී ප්‍රමාණයකින් යුතු කොම්පෝස්ට් පොහොර ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. එලෙස භාවිතා කළ හැකි යන්ත්‍ර කිහිපයක විස්තර මෙහි දැක්වෙයි.

මධ්‍යම පරිමාණයේ නිෂ්පාදනාගාරයකට සුදුසු කරට පොති කරන යන්ත්‍රයක්

මහා පරිමාණයේ නිෂ්පාදනාගාරයකට සුදුසු කරට පොති කරන යන්ත්‍රය

3. හැලීම

මඔ විසින් කාබනික අමුද්‍රව්‍ය යොදා නිෂ්පාදනය කළ කොම්පෝස්ට් පොහොර වල දිරාපත් නොවූ ශාකමය ද්‍රව්‍ය තිබිය හැක. මෙම ද්‍රව්‍ය සමඟ

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

ඇසිරීම කර වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීම කළ නොහැකි නිසා නිෂ්පාදිත කොම්පෝස්ට් පොහොර සල්ලෙඩයක් ආධාරයෙන් හැලීම සිදුකර ගන්න. නිසි ප්‍රමිතියෙන් යුතු පොහොර ලබාගැනීම සඳහා මිලි මීටර 4 ක ප්‍රමාණයේ කොටු සහිත (අගලට කොටු 6) දැලක් භාවිතා කරන්න. සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණයෙන් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී අතින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි සල්ලෙඩයක් ප්‍රමාණවත් විය හැකි නමුත් මහා පරිමාණයෙන් නිෂ්පාදනය කිරීමේදී යාන්ත්‍රික සල්ලෙඩ භාවිතා කිරීම සිදුවෙයි.

අතින් ක්‍රියාකරන තැටි ආකාරයේ සරල සල්ලෙඩය - පැයකට කොම්පෝස්ට් කිලෝ 250 - 300 පමණ සැකසිය හැක.

යාන්ත්‍රිකව ක්‍රියාකරන තැටි ආකාරයේ සරල සල්ලෙඩය - ධාරිතාවය පැයට කොම්පෝස්ට් කිලෝ 500 - 800 පමණ

කැට පොඬි කිරීමේ යන්ත්‍රය සහිත තැටි ආකාරයේ සංයුක්ත යන්ත්‍රික සල්ලඬිය - ධාරිතාවය පැයකට කොම්පෝස්ට් කිලෝ 2000 - 2500 පමණ

මහා පරිමාණයේ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයකට අර්ධ ස්වයංක්‍රීය සිලින්ඩර සල්ලඬිය - පැයකට කොම්පෝස්ට් කිලෝ 1000 - 1200 ක් සැකසිය හැක.

යන්ත්‍රිකව ක්‍රියා කරන කුඩා පරිමාණයේ සිලින්ඩරාකාර සල්ලඬිය - ධාරිතාවය පැයකට කොම්පෝස්ට් කිලෝ 500 - 800

මහා පරිමාණයේ නිෂ්පාදනාගාරයකට සුදුසු ස්වයංක්‍රීය සල්ලඬිය - පැයකට කොම්පෝස්ට් කිලෝ 1000ක් පමණ හලා බෑන් කර දෙයි. මෙහි ඇති ෂඩ්‍රාකාර හැඩය නිසා හලන අවස්ථාවේ දී සල්ලඬිය තුළ කොම්පෝස්ට් බෝල සෑදීම වැලැක්විය.

මධ්‍යම පරිමාණයේ කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනාගාරයකට සුදුසු යන්ත්‍රිකව ක්‍රියාකරන සිලින්ඩරාකාර සල්ලඬිය - ධාරිතාවය පැයකට කොම්පෝස්ට් කිලෝ 800 - 1000

සාමාන්‍යයෙන් හොඳින් සැකසුණු කොම්පෝස්ට් පොහොර ගොඩක් හැලීමේදී හැලීමට යොදන කොම්පෝස්ට් ප්‍රමාණයෙන් 15% - 20% අතර ප්‍රමාණයක් සල්ලඬිය තුළ ඉතිරි වෙයි. ඉතිරි වන ප්‍රමාණය වැඩි නම් එයින් අදහස් කරන්නේ කොම්පෝස්ට් ගොඩ ප්‍රමාණවත් පරිදි පිරිණය වී නොමැති බවයි. සල්ලඬිය තුළ ඉතිරි වන නොදිරිස කොටස් හැවෙන අමුද්‍රව්‍ය ගොඩක් සමඟ මිශ්‍ර කළ හැකිය. (මේ අවස්ථාවේදී එහි ඇති වැලි, ගල් හෝ වෙනත් අපද්‍රව්‍ය ඇත්නම් සියල්ල ඉවත් කළ යුතුය).

හැලීමට පෙර කොම්පෝස්ට් පොහොර හොඳින් මද පවනේ වියළා තෙතමනය අඩු කිරීම සිදු නොකළහොත් හැලීමේ කාර්යය ඉතා අපහසු වෙයි. එමෙන්ම කොම්පෝස්ට් හැලීමේදී දැවිලි වායුගෝලයට මුදා නොහරින ලෙස කටයුතු කිරීම ද ඉතා වැදගත්ය.

4. ඇසිරීම / බැග් කිරීම

හොඳින් හලා සකසාගන්නා ලද කොම්පෝස්ට් පොහොර වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීමේදී වාතයට නිරාවරණය නොවන ලෙස ඇසුරුම් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. වෙළඳපොල අවශ්‍යතාවය මත ඔබ සකසන බැගයේ ප්‍රමාණය තීරණය කර ගන්න. සාමාන්‍යයෙන් එය කිලෝ ග්‍රෑම් 1 බැගයේ සිට කිලෝ ග්‍රෑම් 40 බැගය දක්වා වෙනස් වෙයි. ඇසුරුම් කරන කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණය කිලෝ ග්‍රෑම් 5 හෝ එයට වඩා අඩු නම් මයික්‍රො මීටර් 50 ට වඩා ඝනකම් පොලිතින් කවරයක් පමණක් ඇසුරුම් කිරීම සඳහා භාවිතා කළ හැකිය.

පොලිතින් කවරයෙන් ඇසුරුම් කළ කොම්පෝස්ට් බැග

ඇසුරුම්ගත පොහොර ප්‍රමාණය කිලෝ ග්‍රෑම් 5 ට වැඩි නම් ඇතුළත මයික්‍රෝන 50 ට වැඩි පොලිතිනයක් සහ පිටතට පොලි ප්‍රොපලින්

(පොහොර බැග්) ආවරණය සහිත ඇසුරුම් යොදාගන්න.

පොලිතින් හා පොලිප්‍රොපලින් භාවිතා කර ඇසුරුම් කළ කොම්පෝස්ට් බැගය

එසේ නොමැති නම් ඉහත ද්‍රව්‍ය වලට සමාන වෙනස් ඇසුරුම් ද භාවිතා කිරීමට ද පුළුවන. කොම්පෝස්ට් පොහොර ඇසුරුම මත පහත සඳහන් කරුණු සටහන් කළ යුතුය.

- ඇතුළත අඩංගු නිෂ්පාදිතය
- නිෂ්පාදකයාගේ නම, ලිපිනය හා රට
- නිෂ්පාදකයාගේ වෙළඳ නාමය සහ වෙළඳ සලකුණ
- නිෂ්පාදිත දිනය සහ කල්ඉකුත් වීමේ දිනය (කල් ඉකුත් වීමේ දිනය නිෂ්පාදිත දිනයේ සිට වර්ෂයක කාලයකි.)
- කාණ්ඩ අංකය
- දළ බර (කිලෝ ග්‍රෑම්)
- ගබඩා කිරීම සඳහා උපදෙස්

- අඩංගු ප්‍රධාන පෝෂක ප්‍රමාණය

N %		චේන්ද්‍රිය ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය %
P %		කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතය
K %		

- උපරිම සිල්ලර මිල

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

අයුරුම් බැස වල කට මසන උපකරණයක්

හොඳින් අයුරුම් කළ පොහොර බැස

පොහොර අයුරුම් කරන ආකාරය

5. ගබඩා කිරීම

අයුරුම් කළ කොම්පෝස්ට් පොහොර සුදුසු තත්ත්ව යටතේ ගබඩා කර වසරක කාලයක් තබාගත හැකිය. බොහෝදුරට සිසිල් වියළි පරිසර තත්ත්වයක් කොම්පෝස්ට් පොහොර ගබඩා කර තබා ගැනීම සඳහා සුදුසු වෙයි. ගබඩාවට කොම්පෝස්ට් බැස ඇසිරීමේදී පළමුව අයුරුණ පොහොර බැස පළමුව ඉවත් කළ හැකි වන පරිදි ක්‍රමවේදයක් සකසා ගන්න. කොම්පෝස්ට් පොහොර ගබඩාවක තිබිය යුතු තත්ත්වයන් පිළිබඳව පරිච්ඡේදයේ සඳහන් කර ඇත.

6. අගය එකතු කළ කොම්පෝස්ට් පොහොර ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන

සාම්ප්‍රදායිකව සිදුකරනු ලබන්නේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කොම්පෝස්ට් පොහොර කුඩු වශයෙන් අලෙවි කිරීමයි. මෙම සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමයෙන් ඉදිරියට ගොස් විවිධ අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන ලෙස කොම්පෝස්ට් පොහොර වෙළඳපොල වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට තාක්ෂණික ක්‍රම වර්තමානය වන විට දියුණු වී ඇත. ඒවායින් කිහිපයක් ඔබගේ දැනගැනීම සඳහා පහත ඉදිරිපත් කර ඇත.

කොම්පෝස්ට් කැබලි සැකසීම (Compost Pellet)

මෙහිදී යන්ත්‍රානුසාරයෙන් කොම්පෝස්ට් පොහොර පීඩනයකට ලක් කර පැන්සලක පමණ ඝනකම ඇති අඟලක පමණ දිගින් යුත් කැබලි නිපදවනු ලැබේ. කොම්පෝස්ට් කැබලි නිපදවීමට භාවිතා කරන විවිධ ධාරිතාවයේ යන්ත්‍ර වෙළඳපොලෙන් මිලදී ගැනීමේ හැකියාව ඇත.

කොම්පෝස්ට් කැබලි නිෂ්පාදනය කරන ආකාරය

කොම්පෝස්ට් කැබලි

නවීන කොම්පෝස්ට් කැබලි සකසන යන්ත්‍රයක්

කොමිපෝස්ට් කැබලි භාවිතයේ වාසි

- කැබලි නිපදවීමේදී කොමිපෝස්ට් වල පරිමාව අඩුවන බැවින් හැසිරවීම, ගබඩා කිරීම සහ භාවිතය පහසු වෙයි.
- කේන්ද්‍රයට යෙදිය යුතු කාබනික පොහොර ප්‍රමාණය අඩුය.
- කොමිපෝස්ට් කැබලි වලින් ශාක පෝෂක නිදහස් වීම සෙමින් සිදුවන නිසා පෝෂක අපතේ යාම අවම වෙයි.
- කොමිපෝස්ට් කැබලි සැකසීමේදී විවිධ කාබනික සංයෝග මිශ්‍ර කර ඒවායේ පෝෂක සංයුතිය වැඩිදියුණු කිරීමේ හැකියාව ඇත.

කොමිපෝස්ට් කැට සැකසීම

මෙහිදී යන්ත්‍රයක ආධාරයෙන් කුඩා බෝල ආකාරයේ කොමිපෝස්ට් කැට නිෂ්පාදනය කරයි. මෙම ක්‍රියාවලියේදී කොමිපෝස්ට් පොහොර අධික පීඩනයකට හෝ උෂ්ණත්වයකට ලක් කිරීමට අවශ්‍ය නොවීම විශේෂ වාසියකි. කොමිපෝස්ට් කැට නිපදවීමේ යන්ත්‍ර ආකාර දෙකකින් විවිධ පරිමාණයන්ගෙන් යුක්තව වෙළඳපොළේ දක්නට ලැබෙයි.

නිපදවන කොමිපෝස්ට් කැට

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

තැට් ආකාරයේ (Disk Type) කොමිපෝස්ට් කැට නිපදවන යන්ත්‍රයක්

බෙර ආකාරයේ කොමිපෝස්ට් කැට නිපදවන යන්ත්‍රයක්

කොමිපෝස්ට් කැට භාවිතයේ වාසි

- කැට ආකාරයෙන් ඇති නිසා භාවිතය ඉතා පහසුය.
- පසට යෙදවීමට ශාක පෝෂක නිදහස් වීම සෙමින් සිදුවන නිසා ශාක පෝෂක අපතේ යාම අවම වෙයි.
- කොමිපෝස්ට් කැට නිපදවීමේදී ශාක පෝෂක හා ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් බහුල කොමිපෝස්ට් දියරය, පණු දියර පොහොර, මාළු දියර පොහොර වැනි විවිධ දියර පොහොර මිශ්‍ර කර ගුණාත්මයෙන් වැඩි පොහොර නිපදවීමේ හැකියාව පවතී.
- නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමක් හෝ අධික පීඩනයට ලක්වීමක් සිදු නොවන නිසා කොමිපෝස්ට් පොහොර වල අඩංගු ශාක පෝෂක වලට සහ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට කිසිදු හානියක් සිදු නොවෙයි.

7. ප්‍රමිතියෙන් යුතු කොම්පෝස්ට් පොහොර වල නිඛිය යුතු තත්වයන්

විවිධ ආකාරයේ අමුද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ ද විවිධ තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කළ ද ඔබ විසින් නිෂ්පාදනය කර වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීමට සූදානම් කර ඇති කොම්පෝස්ට් පොහොර ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය විසින් හඳුන්වා දී ඇති පහත සඳහන් ප්‍රමිතීන් සහිත වීම අනිවාර්ය වෙයි.

භෞතික ගුණාංග

වර්ණය - නිෂ්පාදනය කළ කොම්පෝස්ට් පොහොර දඹුරු, කළුපිටි දඹුරු හෝ තද කළු පැහැති වර්ණයෙන් වීම.

කල්තබා ගැනීමේ හැකියාව - ඇසුරුම් කළ පසු කාමර උෂ්ණත්වයේ මාස 12ක කාලයක් තබාගත හැකි වීම

තෙතමනය - නිෂ්පාදිත කොම්පෝස්ට් වල වියළි බරට සාපේක්ෂව 25% ට අඩු තෙතමනයකින් යුක්ත වීම.

ගඳ සුවඳ - කිසිදු අහිතකර ගන්දයකින් තොර වීම

වයනය - පහසුවෙන් කුඩු බවට පත්කළ හැකි වීම

වැලි ප්‍රතිශතය - කොම්පෝස්ට් පොහොර වල වියළි බරට සාපේක්ෂව 20%ට වඩා අඩුවෙන් වැලි තිබීම

ආගන්තුක ද්‍රව්‍ය - ජීවීන් මඟින් දිරාපත් නොවන කිසිදු ආගන්තුක ද්‍රව්‍යයක් නොතිබීම (වැලි හැර).

අංශු ප්‍රමාණය - මිලි මීටර 4 කොටු සහිත දැලකින් හැලූ විට දැල මත ඉතිරිවිය හැකි උපරිම කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණය 2 %ට වඩා අඩුවීම.

රසායනික ගුණාංග

ප්‍රතික්‍රියා තත්වය / ආම්ලික - භාෂ්මිකතාවය - pH අගය 6.5 - 8.5 අතර වීම.

විද්‍යුත් සන්නායකතාවය - වර්ග මීටරයට ඩෙසි සමක 40 වඩා අඩු වීම.

ශාක පෝෂක - අන්තර්ගත සම්පූර්ණ නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණයන් ලෙස වියළි බරට සාපේක්ෂව 1% ට වඩා වැඩි වීම.

අන්තර්ගත සම්පූර්ණ පොසපේට් ප්‍රමාණය - P_2O_5 ලෙස වියළි බරට සාපේක්ෂව 0.5% ට වඩා වැඩි වීම.

අන්තර්ගත සම්පූර්ණ පොටෑසියම් ප්‍රමාණය K_2O ලෙස වියළි බරට සාපේක්ෂව 1% ට වඩා වැඩි වීම.

අන්තර්ගත සම්පූර්ණ මැග්නීසියම් ප්‍රමාණය MgO ලෙස , වියළි බරට සාපේක්ෂව 0.5% ට වඩා වැඩි වීම.

අන්තර්ගත සම්පූර්ණ කැල්සියම් ප්‍රමාණය CaO ලෙස , වියළි බරට සාපේක්ෂව 0.7% ට වඩා වැඩි වීම.

ඓන්ඩ්‍රිය කාබන් ප්‍රමාණය C ලෙස වියළි බරට සාපේක්ෂව 20%ට වඩා වැඩි විය යුතුය.

කාබන් නයිට්‍රජන් අනුපාතය 10-25 ත් අතර වීම.

විෂ මූලද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය / බැර ලෝභ ප්‍රමාණය

කැඩිමියම්, ක්‍රෝමියම්, ඊයම්, රසදිය, හිකල් හා ආසනික් යන බැර ලෝභ පහත සඳහන් වගුවේ දක්වා ඇති ප්‍රමාණයන් ඉක්මවා නොවිය යුතුය.

විෂ මූලද්‍රව්‍ය	උපරිම ප්‍රමාණය
කැඩිමියම් ප්‍රමාණය, වියළි බරට සාපේක්ෂව තිබිය හැකි උපරිම	කිලෝ ග්‍රෑමයට මිලි ග්‍රෑම් 3
ක්‍රෝමියම් ප්‍රමාණය, වියළි බරට සාපේක්ෂව තිබිය හැකි උපරිම	කිලෝ ග්‍රෑමයට මිලි ග්‍රෑම් 50
ඊයම් ප්‍රමාණය, වියළි බරට සාපේක්ෂව තිබිය හැකි උපරිම	කිලෝ ග්‍රෑමයට මිලි ග්‍රෑම් 50
රසදිය ප්‍රමාණය, වියළි බරට සාපේක්ෂව තිබිය හැකි උපරිම	කිලෝ ග්‍රෑමයට මිලි ග්‍රෑම් 0.5
හිකල් ප්‍රමාණය	කිලෝ ග්‍රෑමයට මිලි ග්‍රෑම් 50
ආසනික්	කිලෝ ග්‍රෑමයට මිලි ග්‍රෑම් 3

මිනිසාට රෝගකාරක ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්

සැප්ටොනෙල්ලා (Salmonella) හා කොලයි (Faecal coli) ආකාරයේ මිනිසාට ලෙඩ රෝග සාදන ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් අන්තර්ගත නොවිය යුතුය.

වල් පැළෑටි බීජ

වර්ග මීටර් එකක කොමිපෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණයක තිබිය හැකි ජීවී වල් පැළෑටි බීජ ප්‍රමාණය 16කට අඩු විය යුතුය.

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

කොමිපෝස්ට් පොහොරවල ප්‍රමිතිය දියුණු කිරීම ප්‍රශස්ත තෙතමනයක් පවත්වාගැනීම

- සතියකට වරක් ගොඩ තුළට උල් කරගත් වියළි ලියක් ඇතුළත් කර එහි තෙතමනය පරීක්ෂා කර අවශ්‍යතාවය අනුව පමණක් ජලය යෙදීම. (ගොඩෙහි ස්ථාන කිහිපයකින් පරීක්ෂා කර බලන්න)
- නිවරදිව කොමිපෝස්ට් ගොඩ ආවරණය කර වැසි ජලය, පින්න සහ අධික සූර්යාලෝකය වැටීමෙන් ආරක්ෂා කරගන්න.
- කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට ගන්නා අමුද්‍රව්‍යවල තෙතමනය අනුව ජලය යොදන්න.
- නියමිත කාලවල දී ගොඩ පෙරළීම සිදු කරන්න.
- කොමිපෝස්ට් සැදුණු පසු නිරූ එළියට සහ වර්ෂාවට නිරාවරණය නොවන පරිදි මද පවහේ වියළා ගන්න.
- ගබඩා කිරීමේදී වියළි ස්ථානයක ආවරණය කර තබන්න. කොමිපෝස්ට් ගොඩ සකසන ස්ථානයට ජලය එකතු නොවන ලෙස සකසා ගන්න.

අනිත්‍යතාව ගන්ධයක් ඇති නොවීමට

- සැකසූ අමුද්‍රව්‍ය ගොඩට හොඳින් වාතය ලැබීමට සලස්වන්න. කිසිසේත්ම නිර්වායු තත්ත්වයක් ඇති නොවීමට වග බලා ගන්න.
- අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා වැඩිපුර ජලය යෙදීමෙන් වළකින්න.
- නියමිත කාලවලදී ගොඩ පෙරළන්න.
- තද්දේට ඇසිරෙන ද්‍රව්‍ය හා ලිහිල් ව ඇසිරෙන ද්‍රව්‍ය මාරුවෙන් මාරුවට තට්ටු වශයෙන් යොදන්න.

- කොම්පෝස්ට් සැදුණු පසු ගොඩට හොඳින් වාතය ලැබීමට සලස්වන්න. කොම්පෝස්ට් විශ්ලේෂණයේ දී

- නිෂ්පාදන ස්ථානයේදීම වැලි ප්‍රතිශතය මැනීම**
- නිෂ්පාදිත විශ්ලේෂණ තත්ත්වයේ ඇති කොම්පෝස්ට් 100g ක් ලීටරයක පමණ පරිමාව ඇති විනිවිද පෙනෙන භාජනයකට ගෙන එයට ජලය දමා හොඳින් කලතන්න.
 - විනාඩියක් පමණ නිශ්චලව තබා පතුලේ තැන්පත් වී ඇති වැලි ඉවතට නොයන සේ ජලය සෙමින් හලා ඉවත් කරන්න.
 - නැවත ජලය යොදා පෙර සේම සිදු කරන්න.
 - මේ ආකාරයට යොදන ජලය අවර්ණ නොවන තුරු කිහිප වාරයක් සොදන්න.
 - පසුව අඛණ්ඩ ඇති වැලි පිරිසිදු රෙදි කඩක් උවට හලා ප්‍රවේශමෙන් විශ්ලේෂණය

ඔබ නිෂ්පාදනය කර ඇති කොම්පෝස්ට්වල වැලි ප්‍රතිශතය වැඩි නම් එම කොම්පෝස්ට් ආරක්ෂිතව ගබඩාකර තබා, කොළ පොහොර වැනි වැලි රහිත අමුද්‍රව්‍යක් භාවිතාකර පෙර ගොඩ ප්‍රමාණයට නව ගොඩක් සකසන්න. එම ගොඩ පීර්ණය වූ පසු වැලි වැඩි කොම්පෝස්ට් නව නිතරම පෙරළීම/මිශ්‍ර කිරීම සිදු කරන්න.

වයනය ප්‍රශස්ත කර ගැනීම

- ශාකමය ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමේදී හැකි සෑමවිටම ළපටි ශාක කොටස් භාවිතා කරන්න
- ගොඩ ඒකාකාරීව දිරාපත් වීමට අවශ්‍ය තත්ත්ව ලබා දෙන්න
- හැලීමට පෙර කැට පොඩි කරන්න
කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

වැලි ප්‍රතිශතය අවම කර ගැනීම

- අමුද්‍රව්‍ය ලබාගැනීමේ දී හැකිතාක් දුරට වැලි, ගල්, බොරළු, පස් මිශ්‍ර නොවූ අමුද්‍රව්‍ය ලබාගන්න
- අමුද්‍රව්‍ය සමග වැලි මිශ්‍ර වී ඇත්නම් කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට ප්‍රථම දැලකින් හලා වැලි වෙන් කරන්න.
- ගොඩ සකසන ස්ථානය තෝරා ගැනීමේ දී ගල්, බොරළු, වැලි අධික භූමියක් තෝරා නොගන්න. එවැනි භූමියක් නම් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ස්ථානයේ පස හොඳින් හලා සකස් කර ගන්න. (හැකියාවක් පවතිනම් කොන්ක්‍රීට් යෙදූ ආස්තරණයක් සකසා ගන්න)
- ගොඩ පෙරළීමේ දී වැලි මිශ්‍රවීම සිදු නොවන ලෙස ප්‍රවේශමෙන් පෙරළීම සිදු කරන්න.
- සැකසීමට හා ඇසුරුම් කිරීමට කොම්පෝස්ට් ගොඩෙහි අඩියෙම කොටස භාවිතා නොකරන්න.
- හැකි සෑම අවස්ථාවකදී ම පොළොවෙන් ඉහළ ඇති කොළ පොහොර කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට යොදා ගන්න.

හොඳ පැහැයක් ලබා ගැනීම

- හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම සත්ත්ව පොහොර භාවිතා කරන්න
- අමු කොළ පොහොර වැඩිපුර එකතු කරන්න
- ලී කුඩු වැනි අමුද්‍රව්‍ය අඩු ප්‍රමාණයක් භාවිතා කරන්න
- අමුද්‍රව්‍ය දිරාපත් වීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබා දෙන්න

ආගන්තුක ද්‍රව්‍ය වලින් තොර වීමට,

- කොමිට්ටියේ පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා දිරාපත් වන කාබනික ද්‍රව්‍ය හැර වෙනත් කිසිදු ද්‍රව්‍යක් භාවිතා නොකරන්න.

- නාගරික අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නේ නම්, එම අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන ස්ථානයේදී සහ ගොඩ සකසන ස්ථානයේදී ඉතා හොඳින් වෙන් කිරීමට ලක්කර නොදිරිස ද්‍රව්‍ය සියලුම ඉවත් කරන්න.

- දිරාපත් වූ පොලිතින්, ගොඩ ආවරණය කිරීම සඳහා භාවිතා නොකරන්න.

- කොමිට්ටියේ පොහොර නිෂ්පාදනයට යොදා ගන්නා සියළුම යන්ත්‍ර හා උපකරණ හොඳින් නඩත්තු කරන්න.

අශු ප්‍රමාණය ප්‍රශස්ථව තබාගැනීම

- නිෂ්පාදනය කරගත් කොමිට්ටියේ පොහොර තෙතමනය අඩුකර කැට පොඩි කර ගන්න.

- කැට පොඩිකර ගත් පොහොර මි.මී. 4 කොටු (අගලට කොටු හය) සහිත දැලකින් හලා ගන්න.

- අමුද්‍රව්‍ය දිරාපත් වීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබා දෙන්න

- දිරාපත්වීම අපහසු කාශ්ඨිමය ශාකමය ද්‍රව්‍ය කොමිට්ටියේ පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා නොකරන්න

ප්‍රතික්‍රියා තත්ත්වය (pH අගය) නියමිත පරාසයේ පවත්වා ගැනීම

- අළු, අළුහුණු වැනි ද්‍රව්‍ය කොමිට්ටියේ පොහොර සැකසීම සඳහා භාවිතා නොකරන්න.

- කොමිට්ටියේ නිෂ්පාදනයට පිරිසිදු ජලය භාවිතා කරන්න.

- අපහරණ ජල අවශේෂ භාවිතා නොකරන්න.

- ක්ලෝරින් අධික පිරිපහදු කල ජලය භාවිතා නොකරන්න.

- ගොඩ පෙරළන වාර ගණන වැඩි කරන්න.

- ගොඩට හොඳින් වාතය ලැබීමට සලස්වන්න.

- pH අගය අඩුනම් නිපදවා ඇති කොමිට්ටියේ පොහොර සහිත 4ක් පමණ වාතයට නිරාවරණය කරන්න.

විද්‍යුත් සන්නායකතාවය ප්‍රශස්ථ අගයක තබා ගැනීම

- අළු වැනි ද්‍රව්‍ය කොමිට්ටියේ පොහොර නිෂ්පාදනයේදී ගොඩට මිශ්‍ර නොකරන්න.

- ලවණතාවය නැති ජලය කොමිට්ටියේ නිෂ්පාදනයේදී භාවිතා කරන්න.

- නිෂ්පාදනය කළ කොමිට්ටියේ ගොඩට හොඳින් වාතය ලැබීමට සලස්වන්න.

- විද්‍යුත් සන්නායකතාවය වැඩිනම් අමුද්‍රව්‍ය සඳහා කාබන් නයිට්‍රජන් වැඩි ශාකමය ද්‍රව්‍ය වැඩිපුර භාවිතා කරන්න

- විද්‍යුත් සන්නායකතාවය වැඩි කුකුල් පොහොර වැනි අමුද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමේදී මාස 4-5 පමණ පරණකර භාවිතා කරන්න

- නාගරික අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නේ නම් අනිවාර්යයෙන්ම කාබනික ද්‍රව්‍ය පමණක් කොමිට්ටියේ පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා ගන්න

- අමුද්‍රව්‍ය කොමිට්ටියේ බවට පරිවර්ථනය වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබා දෙන්න

- පොහොර නිෂ්පාදනයට පිරිපහදු කළ ක්ලෝරින් සහිත ජලය භාවිත නොකරන්න

නයිට්‍රජන් ප්‍රතිශතය වැඩිකර ගැනීම

- නයිට්‍රජන් බහුල රනිල ශාක සහ අමු කොල වැඩි වශයෙන් කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයට භාවිතා කරන්න.
- හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයෙන් 30% ක් පමණ හෝ එයට වැඩි ප්‍රමාණයක් සත්ත්ව පොහොර එකතු කිරීමට කටයුතු කරන්න.
- නයිට්‍රජන් ප්‍රතිශතය වැඩි කුකුල් පොහොර වැනි සත්ත්ව පොහොර භාවිතා කරන්න.
- අමුද්‍රව්‍ය කොම්පෝස්ට් පොහොර බවට පරිවර්තනය වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබා දෙන්න. එවිට කාබනික ද්‍රව්‍යවල ඇති නයිට්‍රජන් කොම්පෝස්ට් වෙත නිදහස් වෙයි.

ඉහත ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම තුළින් ඔබ නිපදවූ කොම්පෝස්ට් පොහොරවල කාබන් : නයිට්‍රජන් අනුපාතය ද ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකියාව ලැබෙයි.

පොස්පරස් ප්‍රතිශතය වැඩිකර ගැනීම

- හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම සත්ත්ව පොහොර මුළු අමුද්‍රව්‍ය බරෙන් 30% ක් පමණ වන සේ එකතු කරන්න
- ගොඩ සෑදීමේදී අමුද්‍රව්‍ය බරෙන් 5% ක් පමණ වන සේ එප්පාවල රොක් පොස්පේට් මිශ්‍ර කරන්න. (අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 1000 ට එප්පාවල රොක් පොස්පේට් කිලෝ 50 මිටි එකක් පමණ)
- කොම්පෝස්ට් පොහොර නිපදවීමේදී විවිධත්වයෙන් යුතු සත්ත්ව හා ශාක අමුද්‍රව්‍ය කිහිපයක් භාවිතා කරන්න

පොටෑසියම් ප්‍රතිශතය වැඩිකර ගැනීම

- කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයේදී අමුද්‍රව්‍ය ලෙස පහත සඳහන් ශාකමය ද්‍රව්‍ය වැඩි වශයෙන් එකතුකර ගැනීමට කරන්න.
- අමු කොළ පොහොර, පිදුරු, වල් සුරියකාන්ත, කෙසෙල් කඳුන්, පොල් අතු, පොල් ලෙලි
- හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම සත්ත්ව පොහොර භාවිතා කරන්න
- කොම්පෝස්ට් සෑදීමෙන් පසුව එහි බරෙන් 5% ක් පමණ වන සේ කර දහයිසා/ පීච අගුරු එකතු කරන්න. (මුල් අවස්ථාවේදී කර දහයිසා එකතු කිරීමෙන් කොම්පෝස්ට් සෑදීමේ ක්‍රියාවලිය ප්‍රමාද විය හැකිය.
- හොඳින් කුඩුකර ගත් පොටෑසියම් පෙල්ඩිස්පාර් කිලෝ 50ක් පමණ අමුද්‍රව්‍ය කිලෝ 1000 කට ගොඩ සකසන අවස්ථාවේදීම මිශ්‍ර කරන්න. මේ අවස්ථාවේදී නිෂ්පාදන ප්‍රදේශයෙන්ම ලබාගත් ඤාදු පීචින් එකතුකර සැකසූ මුහුම් යෙදීමෙන් වඩාත් හොඳ ප්‍රතිඵල ලැබෙයි.

කාබනික ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය නිසි පරිදි පවත්වා ගැනීම

- කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයේ දී යොදාගන්නා අමුද්‍රව්‍ය බරෙන් 50% ක් පමණ ශාකමය ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්න.
- පස්, වැලි ආදිය කොම්පෝස්ට් පොහොර සමඟ මිශ්‍ර වීම වළක්වා ගන්න.
- දැව අළු වැනි ද්‍රව්‍ය කොම්පෝස්ට් සැකසීම සඳහා භාවිතා නොකරන්න.

කැල්සියම් හා මැග්නීසියම් ප්‍රශස්ථව පවත්වා ගැනීම

- කොමිපෝස්ට් නිෂ්පාදනයේදී ශාකමය ද්‍රව්‍ය සහ සත්ත්වමය ද්‍රව්‍ය යන දෙකම හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම භාවිතා කරන්න
- සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණවත් පරිදි නොමැති නම් වියළි ශාක කොටස් සමඟ කොළ පැහැති ශාක කොටස් ද යොදා ගන්න.

බැරලෝහ මිශ්‍රවීම වළක්වා ගැනීමට

- කාර්මික හා රසායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන ලද ප්‍රදේශ වලින් කොමිපෝස්ට් නිෂ්පාදනය සඳහා අමුද්‍රව්‍ය ලබා නොගන්න.
- කාර්මාන්තශාලා වලින් ඉවත් කරනු ලබන බොයිලර් අළු, ජලය පිරිපහදු කිරීමෙන් ඉතිරිවන මඩ (Waste water sledge) අමුද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිතා නොකරන්න.
- කාර්මික ප්‍රදේශ වලින් ගලාගෙන එන අපවහන ජලය කොමිපෝස්ට් නිෂ්පාදන ඒකකයට පැමිණීම වළක්වා ගන්න.
- කොමිපෝස්ට් නිෂ්පාදනය සඳහා පිරිසිදු ජලය භාවිතා කරන්න.
- නාගරික අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමේදී 100%ක් වෙන්කර ලබාගත් දිරාපත්වන ද්‍රව්‍ය පමණක් භාවිතා කරන්න.

රෝග කාරක ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන් කොමිපෝස්ට් සමඟ මිශ්‍ර වීම වළක්වා ගැනීමට

- කොමිපෝස්ට් නිෂ්පාදනය සඳහා දැමූ නොවූ පිරිසිදු ජලය භාවිතා කරන්න.

- මිනිස් මළ අපද්‍රව්‍ය වලින් දැමූ වූ අමුද්‍රව්‍ය කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට භාවිතා නොකරන්න.

සජීවී වල් පැළෑටි බීජ වලින් තොර කොමිපෝස්ට් ලබා ගැනීමට

- ගොඩ සාදා පළමු සති තුන තුළදී ගොඩෙහි උෂ්ණත්වය සෙ.අංශක 60-65 ප්‍රමාණයේ තබා ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්න.

කොමිපෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට හා අලෙවියට ලියාපදිංචි වීම

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ 1988 දිනැති අංක 68 දරණ පොහොර විධිමත් කිරීමේ පනත යටතේ සියලුම කාබනික පොහොර නිෂ්පාදකවරුන්, බෙදාහරින්නන් සහ අලෙවිකරුවන් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ජාතික පොහොර ලේකම් කාර්යාලයෙන් ලියාපදිංචි විය යුතුය. එම නිසා ඔබ කොමිපෝස්ට් පොහොර අලෙවි කිරීමට ප්‍රථම ජාතික පොහොර ලේකම් කාර්යාලයෙන් ලියාපදිංචිය ලබාගන්න. එම ආයතනය හා සම්බන්ධ විය හැකි ආකාරය පහත සඳහන් කර ඇත.

ලිපිනය -

විද්‍යුත් ලිපිනය -

දුරකතන අංකය -

ෆැක්ස් අංකය -

තාක්ෂණික දායකත්වය හා රචනය

සසර ප්‍රදීප් රණසිංහ

සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (සංවර්ධන)

තිරසාර කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය, මාකඳුර

ප්‍රකාශන කළමනාකරණය

ඩබ්.එල්. නිරාන් පීරිස්

අධ්‍යක්ෂ (තොරතුරු හා සන්නිවේදන)

එන්.ඒ.ආර්.පී පෙරේරා

සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (සංවර්ධන)

සහාය ප්‍රකාශන කළමනාකරණය

ලක්මණි භාරංගම්මන

කෘෂිකර්ම උපදේශක

පරිගණක පිටු නිර්මාණය

කේ.එම්.පී.එම් ඒකනායක

පිටකවරය

.....

ප්‍රකාශක

අධ්‍යක්ෂ (තොරතුරු හා සන්නිවේදන)

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය

මුද්‍රණය

කෘෂිකර්ම ප්‍රකාශන ඒකකය, ගන්තොරුව

2021

